

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Muzică și mișcare

LĂCRĂMIOARA-ANA PAULIUC
COSTIN DIACONESCU

4

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Manualul a fost aprobat prin ordinul ministrului educației nr. 4434/22.07.2021.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul
de telefon de asistență
pentru copii

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Lăcrămioara-Ana PAULIUC
Costin DIACONESCU

Muzică și mișcare

Manual pentru clasa a IV-a

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

MUZICĂ ȘI MIȘCARE. Manual pentru clasa a IV-a

Editor: dr. Costin DIACONESCU

Layout, tehnoredactare: Corina Ioana VOINEA

Grafică: Simona Ioana RADU-IACOBINI

Coordonator tehnic și IT: Răzvan SOCOLOV

Referenți științifici:

Asist. univ. dr. **Alexandru-Marius DUMITRESCU**, Universitatea din București, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, specializarea Muzică bisericească

Prof. grad I **Valentina GAVRILĂ**, prof. asociat Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, specializarea Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar (PIPP)

Prof. grad I **Dorina BACIU-URSUIANU**, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, București

Credite foto/ilustrații: Dreamstime; Wikimedia Commons – Domeniu Public

Credite video: Videoblocks, Audioblocks

Cu participarea specială a următorilor:

1. Compozitorul **Romeo Vanica jr.** – interpretarea la pian a cântecelor și procesarea sunetelor pianului virtual
2. Compozitorul **Mihai Vanica** – cinci piese din creația proprie, în ritmuri de vals, tango, charleston, latino, rock. Versuri: **Marian Stere**
3. Actorul, compozitorul și interpretul **Eugen Cristea** – piesa *Mâța din fereastră* (pozitiv și negativ), din albumul „Versuri noi despre mâțe și cotoi”, de **Victoria Dimitriu Dragu**
4. Compozitoarea **Dorica Buzdugan** – cântece (pozitive și negative) pentru serbări școlare
5. **Simona Iacobini** – design pian virtual

ISBN: 978-606-528-548-4

© Copyright CD PRESS 2021

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală. Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al Editurii CD PRESS.

Editura CD PRESS

București, str. Logofătul Tăutu nr. 67, sector 3, cod 031212

Tel.: 021.337.37.17, 021.337.37.27, 021.337.37.37 Fax: 021.337.37.57

e-mail: office@cdpress.ro • www.cdpress.ro • Editura CD PRESS

Comenzi:

• manuale@cdpress.ro • 021.337.37.37 • www.cdpress.ro

Inspectoratul Școlar al Județului/Municipiului .....
Școala/Colegiul/Liceul .....

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

REVISTE • CARTE ȘCOLARĂ •
MANUALE DIGITALE • DOTĂRI ȘCOLARE

Prima alegere în domeniul produselor și al proiectelor educaționale românești de calitate pentru școală și familie

Scanează codul și consultă catalogul complet de titluri al Editurii CD PRESS.

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*	
				format tipărit	
				la primire	la predare
1					
2					
3					
4					

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

• Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

• Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

DoReL

SiMi

MiReLa

DoDo

ReMi

LaLa

Dragi copii,
Eu sunt SiMi. Împreună cu prietenii mei, am pregătit zeci de audiții muzicale, interpretări la pian ale cântecelor importante, negative pentru serbările voastre și un **pian virtual** la care puteți cânta încă din prima lecție. Interpreta Mădălina Manole, actorul Eugen Cristea, compozitorii Dorica Buzdugan, Mihai și Romeo Vanica sunt vedetele voastre, așa cum și voi veți deveni peste ani, sperăm, vedetele noastre.

Iată ce **COMPETENȚE generale și specifice** vei dobândi în acest an școlar, la orele de **Muzică și mișcare!**

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

- 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică
- 1.2. Corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală
- 1.3. Sesizarea, în cadrul cântecelor, a unor elemente de formă (repetiție/schimbare, alternanță strofă/refren)

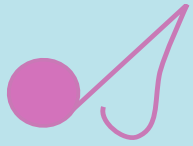
2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

- 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive
- 2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor și a valorilor ritmice ale notelor și pauzelor, pentru însușirea unor cântece

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

- 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans
- 3.2. Diferențierea anumitor caracteristici (muzicale și de mișcare) în exprimarea prin dans
- 3.3. Improvizarea unor melodii, asociate cu mișcări corporale

Cuprins

		Prezentarea manualului / 6	
Competențe specifice	Unități de învățare	Lecții	
		Recapitulare inițială / 8 Evaluare inițială / 11	
1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 3.3.	Unitatea 1 	L.1: Cântarea vocală / 12 Cum cântăm corect? / 12 Cântarea vocală în colectiv, în grupuri, individual / 13 Exerciții de respirație și vocalize / 14 Cum sunt construite cântecele? / 15 Legătura dintre text și melodie / 16 Strofă și refren. Repetiție și schimbare / 17 L.2: Cum se notează lungimea duratelor în muzică / 18 Durata de un timp (PĂTRIMEA) / 18 Durata de jumătate de timp (OPTIMEA) / 20 Durata de doi timpi (DOIMEA) / 22 Pauza de pătrime / 24 Pauza de optime / 25 L.3: Măsura de $\frac{2}{4}$ / 26	
		Recapitulare / 28 Evaluare / 29	
1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 3.3.	Unitatea 2	L.1: Sunetul și nota <i>si sub portativ</i> / 30 L.2: Sunetul și nota <i>la sub portativ</i> / 32 L.3: Sunetul și nota <i>sol sub portativ</i> / 34 L.4: Dansul popular / 36 L.5: Genuri muzicale. Colinda / 38 L.6: Obiceiuri de iarnă / 40 L.7: Diezul și becarul / 42 L.8: Bemolul / 44	
		Recapitulare / 46 Evaluare / 47	
1.2., 1.3., 2.1., 3.1., 3.2., 3.3.	Unitatea 3	L.1: Măsura de $\frac{3}{4}$ / 48 L.2: Dansul / 51 Menuetul / 52 Valsul / 53 Polca / 54 Mazurca / 55 L.3: Sunetul și nota <i>re 2</i> / 58 L.4: Sunetul și nota <i>mi 2</i> / 60 L.5: Sunetul și nota <i>fa 2</i> / 62 L.6: Sunetul și nota <i>sol 2</i> / 64	
		Recapitulare / 66 Evaluare / 67	
1.1., 1.2., 2.2., 3.1., 3.2.	Unitatea 4 	L.1: Măsura de $\frac{4}{4}$ / 68 L.2: Nota întreagă / 72 L.3: Nuanțe / 74 L.4: Tempo / 76 L.5: Timbrul. Sunete din mediul înconjurător / 78 L.6: Timbrul vocal / 82 L.7: Timbrul instrumental / 83 Timbrul instrumentelor cu clape / 83 Timbrul instrumentelor cu coarde / 84 Timbrul instrumentelor de suflat / 85 Timbrul instrumentelor de percuție / 86 Jucării muzicale / 87 Timbrul orchestrei / 88 Simte muzica! / 89	
		Recapitulare finală / 90 Evaluare finală / 91	
		Dicționar de termeni muzicali / 96 Răspunsuri / 96	

Conținuturi din programa școlară

Metode complementare de evaluare

Cântare vocală. Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție
Cântarea vocală în colectiv, în grupuri, individual. Sincronizarea cu ceilalți colegi. Acompaniamentul
Cântarea vocală. Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii
Elemente de limbaj muzical. Melodia. Elemente de formă. Cum sunt construite cântecele
Modele ale mersului melodic
Legătura dintre text și melodie
Strofă și refren. Repetiție și schimbare. Semnele de repetiție

Valori de note – pătrimea

Valori de note – optimea

Valori de note – doimea

Valori de note – pauza de pătrime

Valori de note – pauza de optime

Măsura de $\frac{2}{4}$. Mișcări de tactare a măsurii de $\frac{2}{4}$

Portofoliu / **15, 17, 19, 23**
Investigație / **25**

Sunetul și nota si sub portativ
Sunetul și nota la sub portativ
Sunetul și nota sol sub portativ
Dansuri populare. Mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate. Mișcări libere
Colinda
Obiceiuri de iarnă. Cântare cu acompaniament de jucării muzicale
Alterațiile. Diezul și becarul
Alterațiile. Bemolul

Portofoliu / **31, 33, 35, 37, 41, 43, 45**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **47**

Măsura de $\frac{3}{4}$. Mișcări de tactare a măsurii de $\frac{3}{4}$
Dansuri de societate și moderne. Mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate, mișcări libere
Menuetul
Valsul
Polca. Mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate. Mișcări libere
Mazurca. Mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate. Mișcări libere
Sunetul și nota re 2
Sunetul și nota mi 2
Sunetul și nota fa 2
Sunetul și nota sol 2

Portofoliu / **55, 56, 59, 61, 63**
Proiect artistic. 8 Martie / **56**
Investigație / **59**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **67**

Măsura de $\frac{4}{4}$. Mișcări de tactare a măsurii de $\frac{4}{4}$. Mișcări sugerate de ritm
Nota întreagă.
Elemente de limbaj muzical. Dinamica (nuanțe)
Tempo
Sunete din mediul înconjurător. Diferențierea tipurilor de voce umană (băiat, fată)
Diferențierea tipurilor de voce umană (copil, femeie, bărbat)

Timbrul pianului

Timbrul instrumentelor cu coarde

Timbrul instrumentelor de suflat

Timbrul instrumentelor de percuție

Cântarea acompaniată de jucării muzicale. Mișcarea corporală

Timbrul orchestrei

Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup.

Portofoliu / **70, 71, 73, 75, 77, 81, 87**
Investigație / **75**
Investigație / **79**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **91**
Proiect. Cu toții suntem talentați!
Repertoriu de cântece / **93 - 95**

Manualul tipărit

PAGINI DE ÎNVĂȚARE

Unitatea
de învățare

Reține!

Aplică!

Conținuturile
învățării,
conform
programei
scolare.

Observă și descoperă!

Titlul lecției

Cântece pe portativ,
interpretate la pian în
varianta digitală.

Unitatea 2

Diezul și becarul*

Observă și descoperă!

Transcrie portativul de mai jos și încercuiește semnele care seamănă cu obstacolele peste care sar călușii. Analizează efectele muzicale pe care le produc cele două obstacole. Scrie în caietul de muzică reprezentarea grafică a celor două semne.

Reține!

Semnul grafic așezat în fața oricărei note muzicale se numește **alterație**. Rolul alterației este de a modifica înălțimea sunetului respectiv. Orice alterație se scrie în spațiul sau pe linia dinaintea unei note muzicale a dărei înălțime o modificare. Alterația care seamănă cu un gârduș semnifică urcarea înălțimii sunetului și se numește **diez**. Acesta își păstrează efectul până la bara de măsură sau până la următoarea alterație.

Alterația care seamănă cu un scăunel se numește **becar**. Acesta semnifică revenirea sunetului muzical la înălțimea lui naturală.

Aplică!

1. Scrie în caietul de muzică un portativ cu alterații în care să notezi: cinci diezi pe a treia linie a portativului, cinci diezi în spațiul al doilea al portativului, cinci becar pe linia a treia a portativului, cinci becar în spațiul al doilea al portativului.

2. Șafilea muzică: clasa se împarte în patru grupe. Prima grupă va cânta primele șapte sunete din portativul de mai jos. Ultimul sunet va fi preluat de cea de-a doua grupă, care va cânta următoarele șapte sunete. Cea de-a treia grupă va prinde la rând ei șafilea, care va fi preluată de ultima grupă.

Elemente de limbaj muzical. Melodia. Elemente de notajă muzicală. Alterație. Diezul și becarul.
*Recomandăm pentru cadrul didactic, conform programelor școlare.

1. Transcrie de două ori în caietul de muzică portativul de mai jos. Pe primul portativ vei scrie în fața fiecărei note câte un diez. Pe cel de al doilea portativ vei scrie în fața fiecărei note câte un becar.

2. Privește cu atenție următorul portativ. Fiecare notă muzicală are câte o alterație, dar fiecare alterație aparține altor note. Transcrie portativul în caietul de muzică, notând alterațiile în fața sunetelor cărora le aparțin, după regula învățată.

Cântăm împreună!

Alunelul

1. A - lu - ne - lul, a - lu - ne - lul, hai la joce, Să ne fi - e să ne fi - e cu no - roc.

Ci - ne ho - ra o să joa - ce, Ma - re, ma - re se va fa - ce!

Ci - ne n - o ju - ca de fel, Să ră - mă - nă mi - ti - te!

3. Transcrie cântecul în caietul de muzică. Încercuiește semnele de alterație. 4. Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tăcând măsura. 5. Cântă melodia cu text.

Știi că?

Există posibilitatea de a urca sunetul mult. Această situație se notează prin semnul X și se numește **dublă diez**.

Improvizează un cântecel care să conțină cel puțin doi diezi și doi becar. Cântă colegilor melodia compusă și roagă-i să te acompanieze cu jucării muzicale.

Portofoliu

Elemente de limbaj muzical. Melodia. Elemente de notajă muzicală. Alterație. Diezul și becarul.
*Recomandăm pentru cadrul didactic, conform programelor școlare.

PAGINI DE ÎNVĂȚARE

Exersezi noile
competențe pe care
le-ai dezvoltat pe
parcursul unei unități
de învățare.

Răspunzi cerințelor
propușe pentru a aprecia
singur/singură progresul
obținut la orele de *Muzică
și mișcare*.

Barem pentru autoevaluare

La finalul fiecărei unități de învățare, observi și apreciezi participarea ta și a celorlalți colegi la orele de muzică și mișcare.

Marcaj care indică prezența a cel puțin unui tip de **AMII** pe pagina dublă deschisă a manualului digital.

Stiai că...

Portofoliu

Unitatea 2

Recapitulare

Îmi amintesc!

• Până acum am învățat următoarele note muzicale:

sol   la   si   do   re   mi   fa   sol   la   si   do

• Duratele învățate până acum sunt următoarele:

• Semnele grafice care modifică înălțimea sunetelor sunt:

Valoare	Reprezentarea grafică a sunetului	Reprezentarea grafică a pauzei
2 timpi		
1 timp		
1/2 timp		

Alterația	Reprezentarea grafică a alterației	Efectul alterației
Diezul		Urcă înălțimea sunetului
Bemolul		Coboară înălțimea sunetului
Becarul		Anulează alterația anterioară

• Analizăm împreună cum este construită melodia.

Plopu

1. O! Foa - ie ver - de măr - mus - țos.

2. O! Mult ești nalt și al - bi - cios.

3. O! Foa - ie ver - de de su - sai.

Cântăm împreună!

1. Dar n-a-duc ni - cium fo - los!

2. Of, of, of! Mult ești plo - pu - le fi - los!

3. Of, of, of! Dar n-a-duc ni - cium fo - los!

3. Of, of, of! Poa - me n-ai, um - bră mu - dai!

3. Of, of, of! Pa - ră - zăș - ă - ni - loș, sui?

Evaluare

- Asociază corect denumirea notelor cu imaginile notelor muzicale:
sol
la
do
si
fa
- Alege varianta corectă de răspuns:
1. Dintre cele mai cunoscute dansuri populare fac parte:
a) Sârba, Hora, Ciulindrea;
b) Colinda, Plugușorul, Noromăreț;
c) Cântecul, Jocul, Surmăraș.
2. Semnele grafice care modifică înălțimea sunetelor muzicale se numesc:
a) desene;
b) litere;
c) alterații.
3. Colindele se cântă:
a) când are loc o petrecere;
b) de Crăciun;
c) când se întâlnesc mai multe persoane.
- Completează duratele desenate în coș, astfel încât să for - mezi cinci măsuri de 2.

Autoevaluare

	I	II	III
Pondere bună	5 asocieri corecte	3 răspunsuri corecte	5 măsuri corecte
Bine	4 asocieri corecte	2 răspunsuri corecte	4 măsuri corecte
Suficient	3 asocieri corecte	1 răspuns corect	3 măsuri corecte

Pașii mei în Muzică și mișcare. Observe! Aprecie!

După ce am parcurt unitatea de învățare 2, pot afirma că:

	Am făcut	Am învățat
1. Am finalizat cu succes toate activitățile.		
2. Am colaborat foarte bine cu colegii în cadrul activităților de grup.		
3. Mi-am îmbunătățit cunoștințele noi, dezvoltat de abilități și de interesul.		

Cu un singur **clic pe copertă** pătrunzi în minunata lume a manualului digital. Aici vei descoperi numeroase **activități multimedia interactive de învățare (AMII)** legate de tema lecției. Acestea sunt evidențiate în varianta digitală și în cea tipărită prin simbolurile următoare:

Activități digitale statice

Activități digitale animate

Activități digitale interactive

Pagini in miniatura

Cuprins

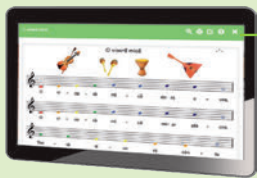

Plan virtual

AMII
STATICE

- cântece pe portativ
- fișe de lucru

Mărește /
micșorează
imaginea

Printează

Evidențiezi

Instrucțiuni pentru utilizarea activității

Părăsește
activitatea

AMII
ANIMATE

- secvențe video
- audiții muzicale

Instrucțiuni pentru utilizarea activității

Evidențieri /

activitatea

Start /

C.

- jocuri, exerciții, teste

Instrucțiuni pentru utilizarea activității

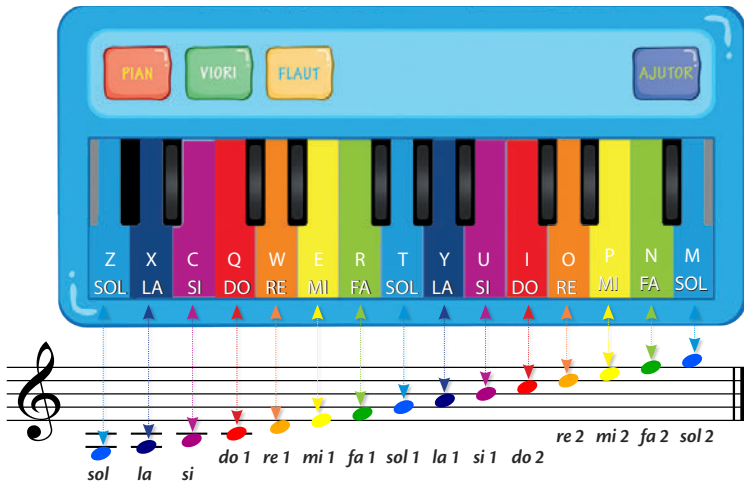
Evidențieri /

Părăsește
activitatea

Validează
activitatea

Reia
activitatea

Pian virtual

Poți cânta singur/singură piesele care îți plac, folosind clapele pianului, ajutându-te de mouse sau de tastatura computerului. Vei putea, astfel, să reproduci corect înălțimile și duratele sunetelor. De asemenea, vei putea să te acompaniezi. Varianta digitală include modele de interpretare la pianul virtual pentru fiecare cântec din manual.

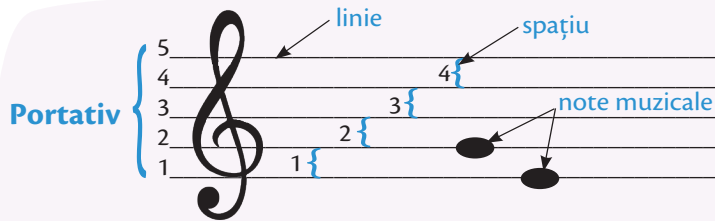
Competență specifică:

Audierea sau crearea unor fragmente ritmico-melodice simple utilizând aplicația digitală.

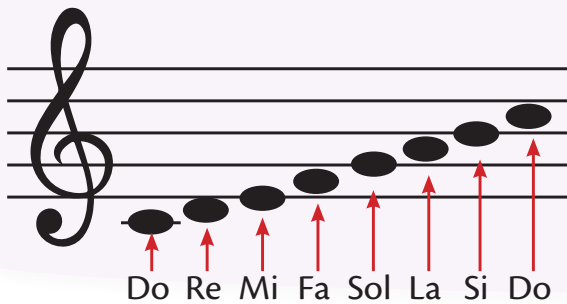
Recapitulare inițială

I. Melodia

Ne amintim elementele cu ajutorul cărora muzica este reprezentată în scris.

Cheia sol este semnul grafic scris la începutul fiecărui portativ. Cheia sol ne arată care este locul notei muzicale sol. Scrierea cheii sol începe de pe a doua linie a portativului.

Portativul este un grup de 5 linii orizontale, paralele și egal depărtate între ele.

Pe portativ scriem semnele grafice cu ajutorul cărora descifrăm muzica:

cheia sol, măsurile, notele muzicale și pauzele.

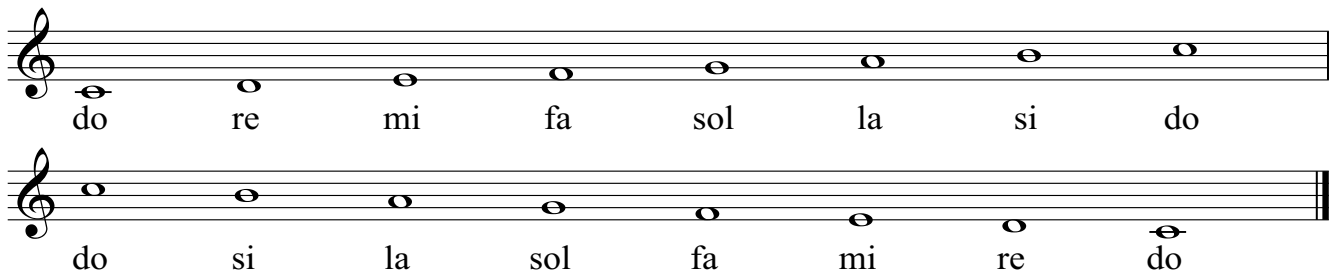

Notele muzicale reprezintă grafic înălțimea și durata sunetelor muzicale. Ele alcătuiesc „alfabetul” folosit pentru scrierea oricărui cântec.

Notele muzicale sunt reprezentate cu ajutorul unor ovale (goale sau pline) ce au codițe în sus sau în jos. Acestea se scriu pe portativ sau pe linii suplimentare.

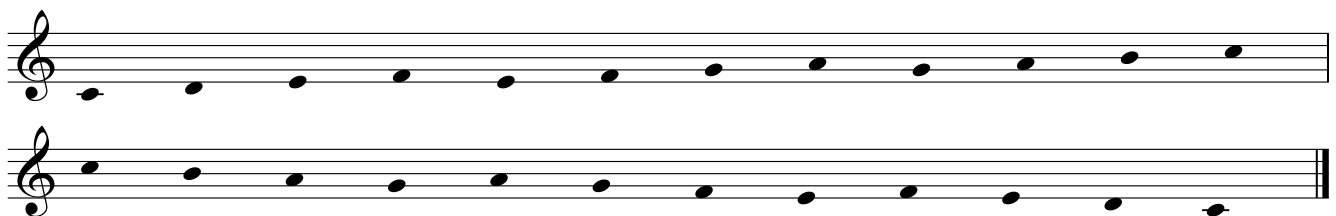
1. Exercițiu melodic

Intonați în urcare și în coborâre notele muzicale învățate în clasa a III-a.

2. Exercițiu melodic

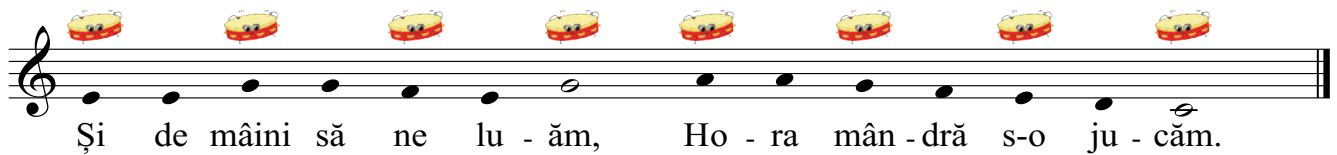
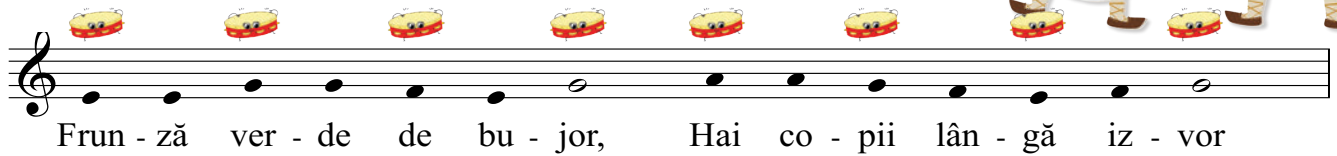
Recunoaște notele muzicale din portativul următor. Intonează exercițiul melodic.

3. Muzică și mișcare

Intonează cu denumirea notelor muzicale cântecul *Hora* din folclorul copiilor.

Citește silabic textul. Cântă melodia cu text.

II. Ritmul

La fel ca în natură, sunetele muzicale pot avea durate diferite. Unele sunt scurte, altele pot fi medii sau lungi.

Marcarea duratei sunetelor se face astfel:

Sunete scurte

IU-TE

sunete medii

PAS

sunete lungi

RAR

- 1.** Citește textul următorului cântec. Bate cu degetul în bancă ritmul care se potrivește melodiei. Intonează melodia cu text.

lepuraşii

din folclorul copiilor

III. Nuanțele

Nuanțele de culori ale toamnei

Cântecele se pot interpreta mai tare sau mai încet. Textul ne spune dacă trebuie să cântăm tare sau încet. Intonați cântecul *La pădure* astfel: strofa 1 – tare, strofa 2 – încet, strofele 3 și 4 – tare.

La pădure

din folclorul copiilor

1. Când am fost noi la pă - du - re, tra, la, la, la, la.
2. Și-am vă - zut un ie - pu - raș, tra, la, la, la, la.
3. E - rau mul - te pă - să - re - le, tra, la, la, la, la.
4. Tot fe - lul de flu - tu - rei, tra, la, la, la, la.

Am cu - les la fragi și mu - re, tra, la, la, la, la.
Să - rea sprin - ten, dră - gă - laș, tra, la, la, la, la.
Ne-n - tre - ceam în zbor cu e - le, tra, la, la, la, la.
Ne-n - tre - ceam în zbor cu ei, tra, la, la, la, la.

Ui - te-a - șa, ui - te-a - șa tra, la, la, la, la,
Ui - te-a - șa, ui - te-a - șa tra, la, la, la, la,

Evaluare inițială

1

Bifează **A** (adevărat) sau **F** (fals) următoarele afirmații, după modelul de mai jos.

F

1. Portativul este alcătuit din 5 linii orizontale, paralele și egal depărtate între ele.

A

F

2. **Cheia sol** se scrie sub portativ.

A

F

3. Nota muzicală **mi 1** se scrie pe prima linie a portativului.

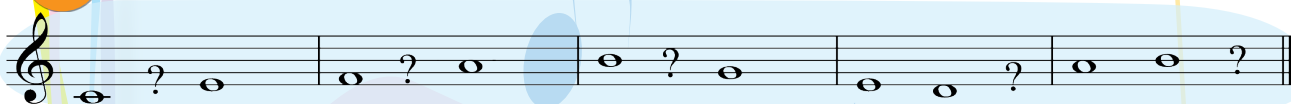
A

F

4. Sunetele muzicale nu pot avea durate diferite.

2

Completează portativul cu notele muzicale care lipsesc, în urcare și în coborâre.

3

Ascultă trei fragmente muzicale. Descrie în câteva cuvinte care sunt sentimentele pe care le transmit.

Autoevaluare

	1	2	3
Foarte bine	trei răspunsuri corecte	4-5 note corecte	trei sentimente descrise
Bine	două răspunsuri corecte	3-4 note corecte	două sentimente descrise
Suficient	un răspuns corect	2-3 note corecte	un sentiment descris

Cântarea vocală

► Cum cântăm corect

Observă și descoperă!

Privește imaginile alăturate. Imaginează-ți că ești în locul celor doi copii. Cum crezi că ar trebui să inspiri sau să expiri corect?

Acum apleacă-te și așază coatele pe genunchi. Inspiră adânc și expiră. Așa-i că nu poți respira corect? Încearcă să cânți în această poziție. Așa-i că e imposibil? Acum stai drept, privește înainte și inspiră din nou. Încearcă să cânți. Bravo, ai reușit!

Care este poziția corectă a corpului?

Poziția corectă a corpului înseamnă să stai cu spatele drept, cu mâinile așezate lejer pe genunchi.

Ce este emisia naturală?

Emisia naturală înseamnă să cânți fără să forțezi vocea și fără să ții.

Ce înseamnă a cânta?

A cânta înseamnă să auzi sunetele, apoi să le reproduci vocal.

Ce este dicția?

Dicția este modul de a pronunța clar și corect cuvintele. Fără o dicție bună, ascultătorul nu va înțelege textul cântecelor.

Cum respir corect?

Pentru **a respira corect**, tragi aer în piept, astfel încât să nu vadă nimeni când inspiri. Aerul îl expiri încet, cântând frumos.

Muzică și mișcare!

Scrie, alături de întreaga clasă, pe diferite bilețele, cuvintele: briză, vânt, vijelie. Alege un bilet și imaginează-ți că ești briză, vânt sau vijelie. Mergi prin clasă, mișcă mâinile și corpul, arătând astfel colegilor ceea ce vrei să imiți. Inspiră și expiră aerul șuierând ușor, potrivit sau puternic, în funcție de ceea ce vrei să reprezinti.

► Cântarea vocală în colectiv, în grupuri, individual

Observă și descoperă!

Menționează care sunt diferențele dintre cele trei situații.

Situația 1

Situația 2

Situația 3

Reține!

Corul este alcătuit dintr-un grup de persoane care cântă împreună. Corul ascultă și preia tonul de la dirijor. În timp ce cântă, coriștii sunt atenți la sincronizarea melodiei, a textului și a mișcărilor, dacă este cazul.

Dirijorul este persoana care conduce un cor sau o orchestră. Prin anumite mișcări ale mâinilor el arată cum trebuie interpretată compoziția muzicală pe care o dirijează.

Acompaniamentul poate fi realizat de instrumente (orchestră) sau de pian, indiferent dacă se cântă în colectiv (în cor), în grupuri sau individual.

Joc muzical

Formați trei grupe. Realizați o listă cu cântecele pe care le cunoașteți. Fiecare grupă va interpreta pe rând câte un cântec. Astfel, veți realiza primul vostru dialog muzical.

Ascultarea, preluarea tonului și semnalul de debut

Știai că?

Obiectul de care se folosește dirijorul pentru a da tonul (sunetul de început) este **diapazonul**.

Diapazonul, prin lovire și așezarea lui pe un obiect din lemn sau metal, emite sunetul **La 1**.

Ascultă sunetul diapazonului în varianta digitală a manualului.

Reține!

Pentru a cânta corect și frumos, trebuie să ai o poziție corectă a corpului, să respiri corect, să ai o dicție foarte bună și să emiți corect sunetele.

► Exerciții de respirație și vocalize

1 Ridică-te în picioare, depărtează ușor picioarele și stai cu mâinile pe lângă corp. La îndemnul cadrului didactic, ridică mâinile întinse deasupra capului. Când ți se va spune să inspiri, inspiră adânc ridicând mâinile deasupra capului și împingând picioarele în jos. Expiră rapid și gândește ce ai simțit, unde anume a ajuns aerul în corpul tău în timpul inspirării. Realizează acest exercițiu de cel mult cinci ori.

2 Ridică-te în picioare, depărtează ușor picioarele și stai cu privirea în față și mâinile pe lângă corp. La îndemnul cadrului didactic, așază o mână în zona abdomenului și o mână pe piept, la fel ca în imaginea alăturată. În timpul exercițiului, ai grijă să nu ridici din umeri, să nu ridici pieptul sau capul și să îți imaginezi că tot aerul intră în corpul tău. Expiră ușor, până la eliminarea completă a aerului, ca și cum ai vrea să suflă într-o lumânare fără să o stingi.

3 Având aceeași poziție ca în exercițiul anterior, imaginează-ți că trebuie să fredonezi în gând fără să deranjezi persoanele din jur. Deoarece acum înveți să cânti corect, fii atent la emisia vocală. Sunetul trebuie direcționat înspre nas. La îndemnul cadrului didactic, inspiră adânc. Fii atent când ridică mâna și îți face semn să inspiri și când îți face semn să cânti. Folosind consoana **M**, emite sunetul la înălțimea indicată.

Reține!

Un exercițiu de respirație făcut corect este primul pas în **cântarea vocală**. Cel de-al doilea pas îl faci cu ajutorul exercițiilor vocale. Acestea se numesc **vocalize**. Ele ne ajută să intonăm corect înălțimea sunetelor, să pronunțăm corect textul cântecelor, să devenim foarte buni coriști. Accesând manualul virtual, vei descoperi șase vocalize care te vor ajuta să te perfecționezi în cântarea vocală.

► Cum sunt construite cântecele?

Observă și descoperă!

În tabelul de mai jos identifică modele ale mersului melodic. Cântă împreună cu ceilalți colegi și reprezintă mersul melodic al fiecărui exemplu, prin mișcarea mâinii.

Repetarea
aceluiași sunet

Mers ascendent
treptat

Mers ascendent
prin salt

Mers descendent
treptat

Mers descendent
prin salt

Mers șerpuit

Reține!

Cântecul este o compoziție muzicală alcătuită din succesiunea expresivă a sunetelor muzicale cu înălțimi și durate diferite. Cântecul este construit după anumite reguli componistice foarte bine stabilite. Sunetele muzicale se succed prin repetare, ascendent, descendent, șerpuit, prin mers treptat sau prin salt.

În muzică nu vei întâlni niciodată un cântec alcătuit doar dintr-un singur exemplu de mers melodic. Cu cât există mai multe combinații ale mersului melodic, cu atât melodia este mai atractivă.

Aplică!

Cântați fiecare exemplu de mers melodic, imitând, prin mișcări ale mâinii, mersul fiecărui exemplu.

Portofoliu

Improvizează o melodie care să cuprindă cel puțin trei mersuri melodice. Asociază melodia cu mișcări corporale.

► Legătura dintre text și melodie

Observă și descoperă!

Analizează cum este construit cântecul *Joc popular*.

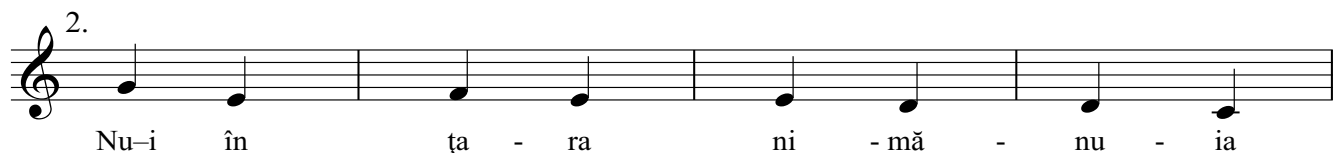

Joc popular

1. Rând melodic

★ ★ ★ (creație folclorică)

- Citește cu atenție textul și spune despre ce este vorba în cântec.
- Analizează cum este construită linia melodică. Găsește trei exemple de mers melodic.
- Dansează o horă împreună cu colegii.

Reține!

Muzica face parte din viața noastră.

Cântecele pe care le cântăm cu vocea sunt alcătuite din text și melodie.

Între cele două elemente există o strânsă legătură.

Versul dintr-o poezie corespunde, de obicei, unui rând melodic.

Mai multe versuri grupate, la fel ca în literatură, alcătuiesc o strofă.

Aplică!

Faceți o listă cu cinci cântece pe care le-ați învățat la ora de *Muzică și mișcare*. Formați cinci grupe. Fiecare grupă va alege câte un cântec dintre cele cinci. Un reprezentant al fiecărei grupe va scrie textul cântecului ales pe o planșă de carton. Expuneți planșele pe oricare dintre pereții clasei. Analizați textele. Numărați rândurile melodice. Încercuiți fiecare strofă separat. Cântați în cor fiecare cântec, în ordinea în care au fost expuse.

► Strofă și refren. Repetiție și schimbare

🎵 Cântă!

Refren

Cântăm împreună!

Versurile și muzica: Alexandru Pașcanu

Strofă

1. Te-ai tre - zit, cân - tă! Spa-lă - te și cân - tă!
Ve - sel ești, cân - tă! Ai ne - ca - zuri? Cân - tă!

2. La o - raș, cân - tă! Și la ța - ră, cân - tă!
Ci - ne - i bun, cân - tă! Cân - tă și te - n - cân - tă!

Ai mân - cat, cân - tă! Cân - tă și pe drum.
Când te joci, cân - tă! Cân - tă și a - cum.
Sus pe munți, cân - tă! Și pe li - to - ral.
Cei cu - minți cân - tă! Cât mai mu - zi cal.

Noi cân - tăm cu drag, Tra, la, la, la, la, la, la, Vrem să fi - e mu - zi - cal,
Tra, la, la, la, la, Noi sunt - tem vo - ioși, să - nă - toși și fru - moși Pen - tru că
Bătăi din palme Da, da, Bătăi din palme știm _____ cu toți cân - ta Bătăi din palme

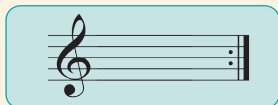
Reține!

De obicei, cântecele vocale au două sau mai multe strofe și refren.

O strofă poate avea două sau mai multe versuri.

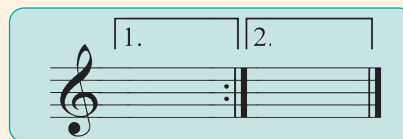
Refrenul este partea melodiei care se cântă după fiecare strofă. Acesta poate avea unul sau mai multe versuri.

Repetarea cântecului
de la început

Repetarea fragmentului dintre cele
două semne de repetiție

Repetarea fragmentului cu schimbarea
ultimelor sunete. Semnele de deasupra
portativului se numesc volte.

Interpretează

Memorează cântecul și imaginează-ți că ești solist vocal pe una dintre cele mai mari scene ale lumii. Cântă corect și cu pasiune. Dacă dorești să fii solist, cântă măcar o strofă singur. Refrenul îl va cânta toată clasa.

Portofoliu

Folosind notele muzicale pe care le cunoști, improvizează o melodie în care să folosești semnele de repetiție sau schimbarea ultimelor sunete. Asociază melodia cu mișcări corporale.

Elemente de limbaj muzical. Melodia. Strofă și refren. Repetiție și schimbare. Semnele de repetiție.

Cum se notează lungimea duratelor în muzică

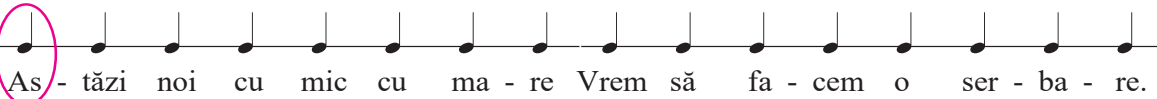
► Durata de un timp (PĂTRIMEA)

Îmi amintesc!

- Durata este calitatea sunetului de a fi mai scurt sau mai lung.

Observă și descoperă!

- 1 Citește silabic textul de mai jos, bătând din palme fiecare silabă:

- 2 Privește portativul de mai jos. Observă și descoperă cum sunt așezate silabele dedesubtul notelor muzicale. Cântă cu denumirea sunetelor muzicale, apoi cântă cu text melodia, bătând ușor cu degetul pe bancă fiecare sunet.

Cântec de toamnă

Cântăm împreună!

Muzica: Nicolae Lungu

Reține!

Durata sunetelor este reprezentată în muzică prin semne grafice care se numesc NOTE MUZICALE. Scrierea notelor muzicale se face pe portativ sau în funcție de acesta. Codițele notelor muzicale se scriu întotdeauna de sus în jos.

Durata de un timp sau o bătaie se numește PĂTRIME.

Pătrimea este reprezentată grafic printr-o notă muzicală, astfel:

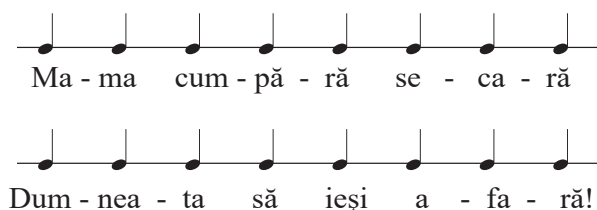
sau

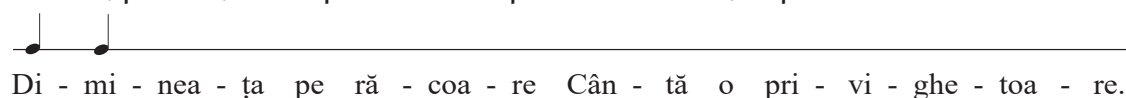

Aplică

- 1 Citește această numărătoare din folclorul copiilor și bate din palme la fiecare silabă.

- 2 Scrie, pe caiet, câte o pătrime deasupra fiecărei silabe, după modelul:

- 3 Scrie pe caiet, sub fiecare pătrime, silabele corespunzătoare:

*Sunetele înșirate, după înălțime toate,
Merg pe scara muzicală, care suie și coboară.*

Cântăm împreună!

Muzica: Dimitrie Cuclin

4 Mișcă vântul frunzele

Portofoliu

- Cântă melodia cu denumirea notelor.
- Cântă melodia cu text. • Cântă melodia la pianul virtual.

Improvizează o melodie cu pătrimi, alcătuită din toate sunetele de la **do 1** până la **do 2**.

Cântă colegilor melodia improvizată de tine. Roagă-i să te acompanieze bătând din palme, în ritm.

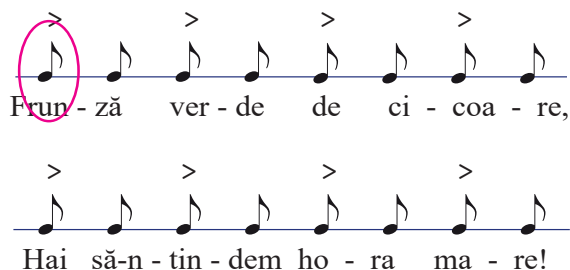

► Durata de jumătate de timp (OPTIMEA)

Observă și descoperă!

1 Citește silabic textul de mai jos, bătând din palme fiecare silabă accentuată:

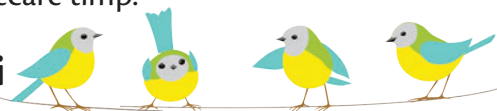

2 Privește portativul de mai jos. Observă și descoperă cum sunt așezate silabele de sub notele muzicale. Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, apoi cu text, bătând ușor cu degetul în bancă fiecare timp.

Voinicii

– fragment –

Cântăm împreună!

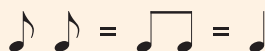

Muzica: Nelu Ionescu

Reține!

Durata de jumătate de timp se numește **optime**. Pe un timp cântăm două optimi. Semnul grafic al duratei de o jumătate de timp se reprezintă astfel:

Această notare grafică se folosește pentru cântarea vocală.

Această notare grafică se folosește pentru cântarea instrumentală.

Valoarea notelor nu se modifică, indiferent de semnul grafic folosit pentru scrierea optimii.

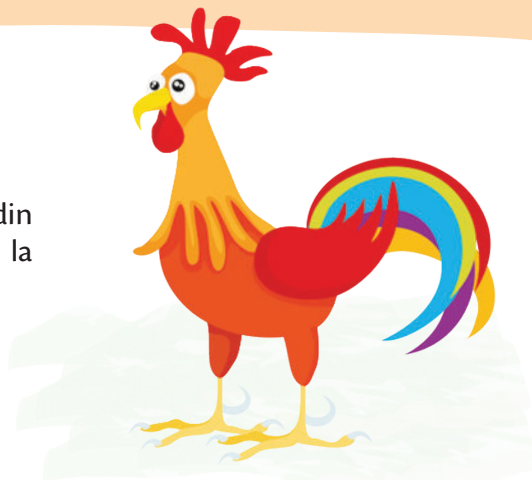

Aplică!

- 1 Citește următoarea numărătoare din folclorul copiilor și bate din palme la fiecare silabă accentuată.

Ro - şu, sprin - ten, alb la pin - ten
Ui - te, Go - gu, Pin - te - no - gu!

- 2 Scrie notele muzicale în caietul de muzică. Încercuiește optimile. Citește ritmic, folosind silaba PAS pentru pătrimi și silaba IU-TE pentru optimi. Bate ușor cu degetul în bancă, marcând fiecare timp.

- 3 Scrie în caietul de muzică valorile de note corespunzătoare fiecărei silabe, după model:

Melc, melc co-do-belc, Scoa-te coar-ne bo-u-rești
Și te du la bal-tă, De bea a-pă cal-dă.

Melc, melc co - do- belc, Scoa- te coar- ne bo- u- rești

Cântăm împreună!

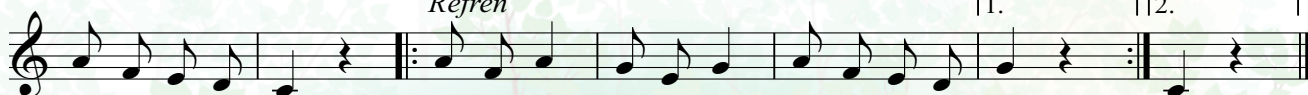
4 La pădure

Strofă

1. Când am fost noi la pă-du-re, Tra, la, la, la, la, Am cu - les la fragi și mu-re

Refren

Tra, la, la, la, la. Ui-te-a-șă, ui-te-a-șă, Tra, la, la, la, la, la.

2. Și-am văzut un iepuraș,
La-la-la-la-la,
Sărea sprinten, drăgălaș,
La-la-la-la-la.

3. Erau multe păsărele,
La-la-la-la-la,
Ne-ntrecream în zbor cu ele,
La-la-la-la-la.

4. Tot felul de fluturei,
La-la-la-la-la,
Ne-ntrecream în zbor cu ei,
La-la-la-la-la.

- Cântă melodia cu denumirea notelor, bătând ușor cu degetul în bancă fiecare timp.
- Citește textul silabic, respectând ritmul cântecului.
- Cântați în colectiv melodia cu text, acompaniindu-vă cu jucării muzicale.
- Cântă la pianul virtual melodia învățată.

► Durata de doi timpi (DOIMEA)

Observă și descoperă!

Descoperă lungimea sunetelor muzicale, bătând din palme la fel ca în exemplul de la începutul cântecului.

Cântăm împreună!

Un elefant

Un e - le - fant Se le - gă - na Pe o pân - ză de pă - ian - jen
Și pen - tru că nu se ru - pea A mai che - mat un e - le - fant.

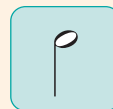
Reține!

Durata de doi timpi se numește **doime**.

Semnul grafic al duratei de doi timpi se reprezintă astfel:

sau

Aplică!

Deoarece ai deja experiență în confecționarea jucăriilor muzicale, construiește o altă jucărie muzicală, mai performantă.

Formați o mică orchestră de jucării muzicale și efectuați următorul joc ritmic.

a Formați două grupe.

b Colegii din prima grupă, care au jucării melodice (jucării care emit sunete de diferite înălțimi), vor cânta **doimi**, încercând să interpreteze sunete muzicale.

c Colegii din a doua grupă, care au instrumente de percuție, vor bate **pătrimi**.

d Tu, cel care citești aceste rânduri, dacă dorești să fii solist, vei bate din palme atunci când vrei ca pentru o secundă să fie liniște.

Colegii vor trebui să fie foarte atenți să respecte ritmul și să se oprească la timp.

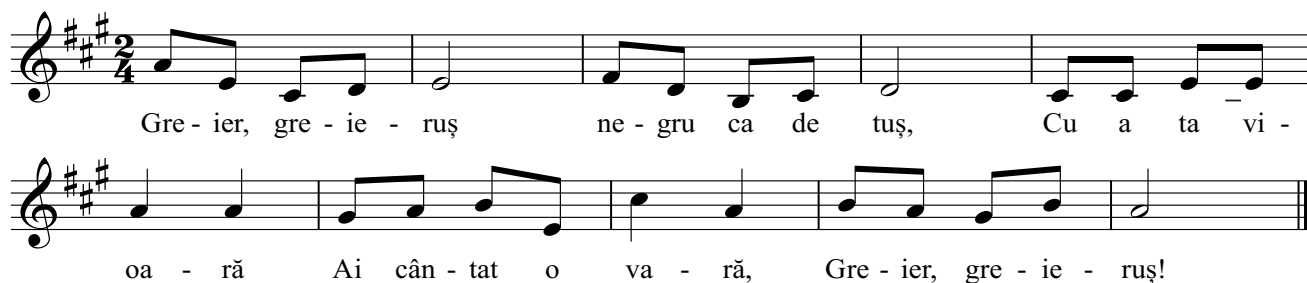
2 Greier, greieruș

după auz

Cântăm împreună!

Muzică: Dorica Buzdugan

- Ascultă melodia din varianta digitală a manualului.
- Învăță după auz și bate din palme fiecare timp.
- Găsește sunetele care se cântă pe doi timpi.

Audiție

Ascultă *Greier, greieruș* de Dorica Buzdugan. Cântă melodia după auz. Acompaniază-te cu negativul existent în manualul digital.

3 Mierla

Cântăm împreună!

- Cântă melodia cu denumirea sunetelor, bătând ușor cu degetul fiecare timp.
- Citește silabic textul, respectând ritmul cântecului.
- Cântați în colectiv melodia cu text, acompaniați de jucării muzicale.
- Cântă la pianul virtual melodia învățată.

Portofoliu

Improvizează o melodie care să conțină pătrimi, optimi și doimi. Asociază melodia cu mișcări corporale.

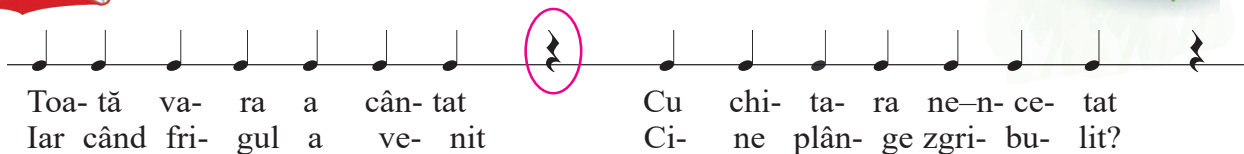

► Pauza de pătrime

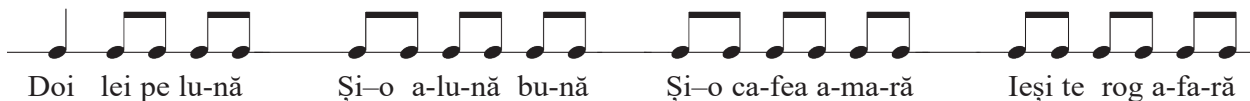

Observă și descoperă!

1 Observă în rândul de mai jos un nou semn grafic. Descoperă semnificația lui.

2 Transcrie în caietul de muzică numărătoarea din folclorul copiilor. Introdu semnul grafic descoperit anterior acolo unde consideri că s-ar potrivi. Dezbate în clasă rolul pe care crezi că îl are.

Reține!

În muzică există și momente de **tăcere**, marcate prin semne grafice care se numesc **pauze**. **Semnul grafic** care semnifică pauza de un timp poartă denumirea de **pauză de pătrime**.

Aplică!

Cântăm împreună!

Furnicuța cea micuță

XXX

- Cântă melodia cu denumirea notelor.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.

► Pauza de optime

Observă și descoperă!

- 1 Observă în cântecul de mai jos un nou semn grafic.
Descoperă semnificația lui.

Ploaia

Cântăm împreună!

Muzica și versurile: Petre Țipordei

- Cântă melodia cu denumirea notelor.
- Cântă melodia cu text.

- 2 Scrie în **caietul de muzică** următorul exercițiu ritmic. Completează cu pauze de optime acolo unde acestea crezi că lipsesc. Joacă-te cu instrumentul tău de percuție, redând ritmul din exercițiu.

Aplică!

Reține!

Pentru tăcerea de jumătate de timp se folosește **pauza de optime**. Aceasta seamănă cu cifra 7 și se scrie ca în exemplul alăturat.

7

Cântăm împreună!

Mica serenadă

după auz

Muzica: W.A. Mozart

Investigație

- Transcrie fragmentul muzical în caietul de muzică.
- Găsește și încercuiește pauzele de optime.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, bătând fiecare timp cu degetul în bancă.
- Ascultă în manualul digital fragmentul de mai sus și urmărește notele cu degetul pe manual.

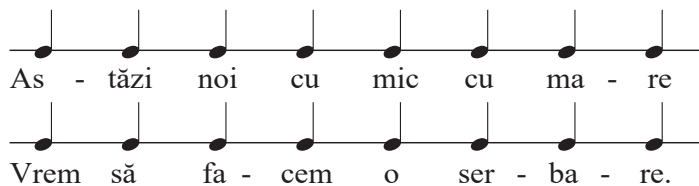

Elemente de limbaj muzical. Ritmul. Valori de note – pauza de optime.

Măsura de $\frac{2}{4}$

Observă și descoperă!

1 Observă și descoperă care dintre silabele textului de mai jos sunt accentuate. Scrie câte un semn (>) deasupra silabelor accentuate. Citește silabic și scrie câte o linie verticală după fiecare silabă neaccentuată.

2

Fluturaș

Cântăm împreună!

Muzica: Constantin Romașcanu

- Cântă melodia cu denumirea notelor. Bate ușor cu degetul fiecare timp.
- Citește silabic textul, respectând ritmul cântecului.
- Toată clasa cântă melodia cu text. Folosește jucării muzicale pentru acompaniament.
- Cântă la pianul virtual melodia învățată.

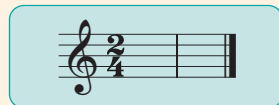
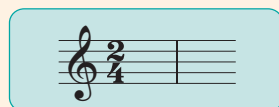
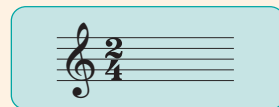

Reține!

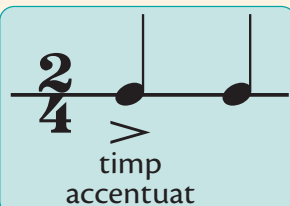
Măsura este o grupare de timpi accentuați și neaccentuați. Ea se scrie la începutul cântecului, pe portativ, după cheia sol. Cifra de sus reprezintă numărul timpilor, iar cifra de jos reprezintă unitatea de timp.

Măsurile sunt despărțite între ele prin linii verticale care se numesc **bare de măsură**. Acestea se scriu pe portativ începând de sus în jos, de la linia cinci până la linia unu.

La finalul unui cântec se scrie **bara dublă finală**.

Tactarea măsurii de $\frac{2}{4}$ se face prin mișcarea mâinilor: primul timp în jos și al doilea timp în sus. Fiecare mișcare a mâinii reprezintă câte un timp.

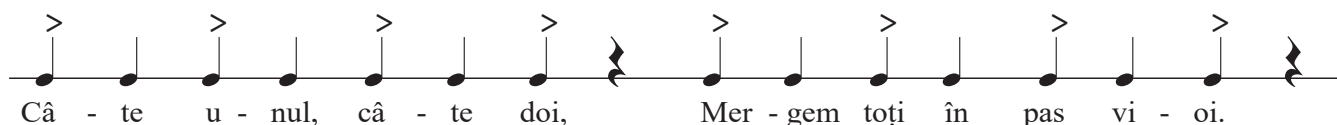
Unu

Doi

Aplică!

1 Scrie în caietul de muzică fragmentul următor.

2 Transcrie exercițiul în caiet. Scrie măsura de $\frac{2}{4}$ trasează bare de măsură și marchează timpii accentuați.

3 Cântă melodia *Drag mi-e jocul românesc*, reprezentând linia melodică prin mișcarea mâinii pe verticală. ● Cântă din nou melodia, folosind numele notelor în loc de versuri. ● Transcrie melodia în caietul de muzică. În timp ce cântă, tacează măsura de $\frac{2}{4}$.

Drag mi-e jocul românesc

din folclor

4 Completează măsurile de mai jos cu valorile desenate în coșul alăturat.

Atenție: trebuie să folosești toate valorile!

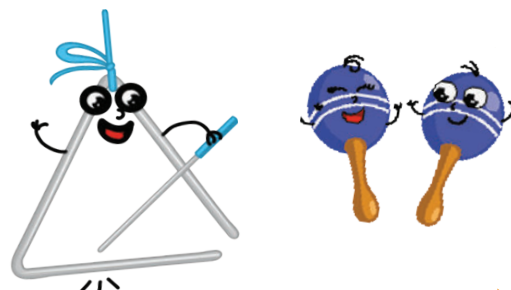

Ne jucăm cu sunetele și duratele învățate. Vei cânta, pe un sunet ales de tine, numele unei durate muzicale învățate (exemplu: doime, pătrime sau optime), iar colegii vor răspunde cântând pe același sunet (exemplu: doi timpi, un timp sau jumătate de timp).

Joc muzical

Strofă

U - nu, doi, U - nu, doi, Vi - no să te prinzi cu noi!
Vi-no-n-coa, Nu mai sta, Hai și joa - că ui - te-a - șa!

Refren

Ci - ne in - tră-n joc cu noi E, de vi - neri pâ - nă joi,

Cu - min - țel și să - nă - tos, Ba - te ta - re jos! ta!

- Cântă melodia cu denumirea sunetelor. • Cântă melodia cu text. • Cântă melodia la pianul virtual.
- Identifică semnele de repetiție și voltele din cântec. Precizează înțelesul fiecărui semn.
- Joacă-te în colectiv, cântă și acompaniază-te cu instrumentele de percuție indicate în cântec.
- Analizează construcția cântecului, după modelul de mai jos.

Strofa 1

Strofa 2

Evaluare

1 Alege varianta corectă de răspuns, după model.

Versul dintr-o melodie corespunde:

- a. refrenului;
- ☒ b. unui rând melodic;
- c. unei strofe.

În cântece, linia melodică are:

- a. mers ascendent treptat și mers descendent prin salt;
- b. mers descendent treptat și multe sunete repetate;
- c. cât mai multe variante de mers melodic.

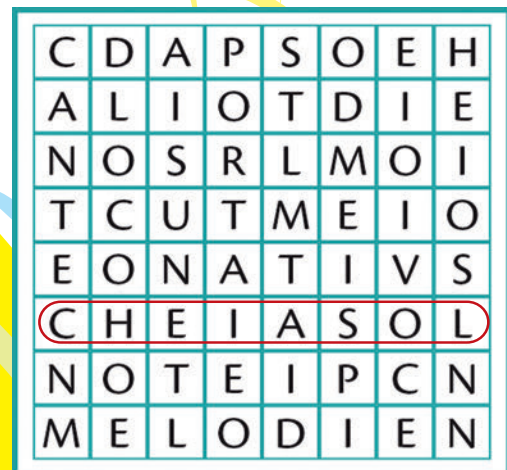
Semnul de repetiție ne arată:

- a. când se termină un cântec;
- b. când începe un cântec;
- c. repetarea unui fragment muzical.

Măsura de $\frac{2}{4}$ este alcătuită din:

- a. primul timp accentuat și al doilea timp neaccentuat;
- b. primul timp neaccentuat și al doilea timp accentuat;
- c. doi timpi accentuați.

2 Descoperă în rebusul alăturat, pe orizontală și pe verticală, cinci cuvinte legate de ora de muzică, după model. Scrie-le pe caiet.

3 Audiție

Vei audia trei cântece din cele învățate până acum, la sugestia cadrului didactic. Care sunt mesajele celor trei melodii?

Autoevaluare

	1	2	3
Foarte bine	trei răspunsuri corecte	cinci cuvinte descoperite	trei mesaje identificate
Bine	două răspunsuri corecte	3-4 cuvinte descoperite	două mesaje identificate
Suficient	un răspuns corect	1-2 cuvinte descoperite	un mesaj identificat

Pașii mei în Muzică și mișcare. Observ! Apreciez!

După ce am parcurs unitatea de învățare 1, pot afirma că:	DA	NU
1. Am finalizat cu succes toate activitățile.		
2. Eu și colegii am colaborat foarte bine în cadrul activităților de grup.		
3. Mi-am însușit cunoștințe noi, deosebit de utile și de interesante.		

Sunetul și nota si sub portativ

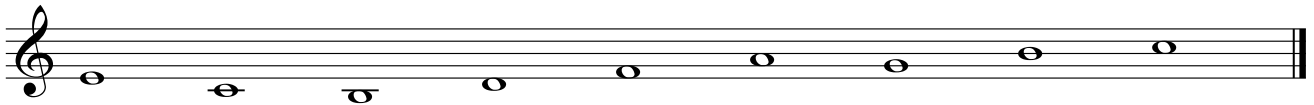

Observă și descoperă!

do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1

1 Pornind de la sunetul **la 1**, pe care îl vei auzi cântat la pianul virtual, cântă sunetele care îți vor fi arătate pe „scara muzicală” alăturată. La început vei fi ajutat prin cântarea la pianul virtual a primelor sunete. Apoi va trebui să te descurci singur. Există un spațiu colorat care nu are denumire. Descoperă cât de înalt sau cât de grav trebuie să cânți sunetul respectiv.

2 Transcrie în caietul de muzică, în ordine ascendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie sub portativ numele fiecărei note. Există o notă pe care încă nu ai învățat-o. Amintește-ți cum se numește nota care se află sub nota **do 2**. Descoperă numele notei care se află sub **do 1**.

Reține!

Sunetul care se scrie dedesubtul portativului, sub prima liniuță suplimentară, se numește **si sub portativ**. Sunetul **si sub portativ** este mai grav decât sunetul **do 1**.

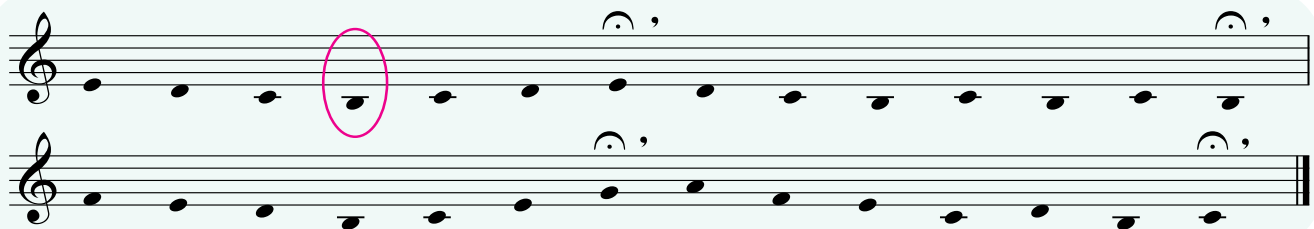

Aplică!

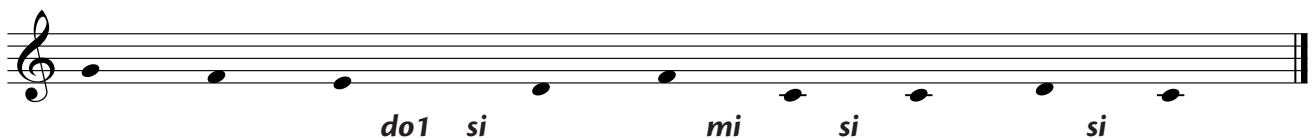

1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **si sub portativ**. Nu uita să scrii **cheia sol** la începutul portativului.

2 Cântă primele șapte sunete. Ultimul sunet îl vei cânta mai lung decât pe celelalte, pentru a putea fi preluat de unul dintre colegii tăi. El va cânta următoarele șapte sunete. Semnul care arată ca o coroană, , aflat deasupra anumitor sunete, îți va aminti că acele sunete trebuie cântate mai lung. Virgula de după coroană, din partitură, îți arată unde trebuie să respiri.

3 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

4 Cloșca

Cântăm împreună!

Cloș-ca stri-gă ca o ma-mă, Clo, clo, clo, clo, clo. Ea pe pu - i - șori îi chea-mă

Clo, clo, clo, clo, clo. Și a - lear-gă-n sus și-n jos, că a - fa - ră e fru- mos.

Clo, clo, clo, clo, clo, clo, clo, clo. Clo, clo, clo, clo, clo, clo, clo, clo.

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale.
- Citește silabic textul, respectând ritmul cântecului.
- Cântă cu text, bătând ușor cu degetul în bancă fiecare timp.

5 Limba românească

(după auz)

Versurile: G. Sion

Cântăm împreună!

Muzica: I. Cârțu

Mult e dul-ce și fru-moa-să Lim-ba ce-o vor-bim Al-tă lim-bă-ar-mo-ni-oa-să

ca ea nu gă - sim. Sal - tă i - ni - ma-n plă - ce - re Când o as - cul -

tăm Și pe bu - ze-a - du - ce mie - re Când o cu - vân - tăm.

- Cântă melodia cu denumirea notelor, bătând ușor cu degetul în bancă fiecare timp.
- Citește textul silabic, respectând ritmul cântecului.
- Găsește notele *si sub portativ* din cântec.

Muzică și mișcare!

Portofoliu

6 Sărituri pe portativ. Pe podeaua clasei se marchează cu benzi adezive un portativ. Clasa se împarte în două echipe. Căpitanul jocului spune o notă muzicală. Un membru din fiecare echipă sare și încearcă să aterizeze exact pe linia sau spațiul notei. Primul care ajunge în poziția corectă câștigă un punct pentru echipă.

Improvizează o melodie folosind toate sunetele și duratele pe care le cunoști, inclusiv nota muzicală învățată astăzi.

Asociază melodia cu mișcări corporale.

Elemente de limbaj muzical. Melodia. Diferențierea înălțimii sunetelor, elemente de notație. Sunetul și nota *si sub portativ*.

Sunetul și nota *la sub portativ*

Joc muzical

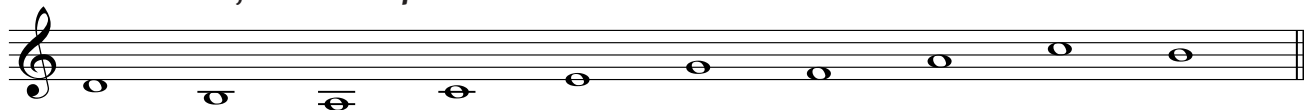
Pornind de la sunetul **la 1** pe care îl vei auzi cântat la pianul virtual, cântă sunetele care îți vor fi arătate pe „scara muzicală”. Ultimul spațiu colorat nu are denumire. Descoperă cât de înalt sau cât de grav trebuie să cânti sunetul respectiv.

do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si

Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine descendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie sub portativ numele fiecărei note. Pentru a denumi ultima notă amintește-ți cum se numește nota muzicală care se găsește sub **si 1**. Descoperă numele notei care se află mai jos de **si sub portativ**.

Reține!

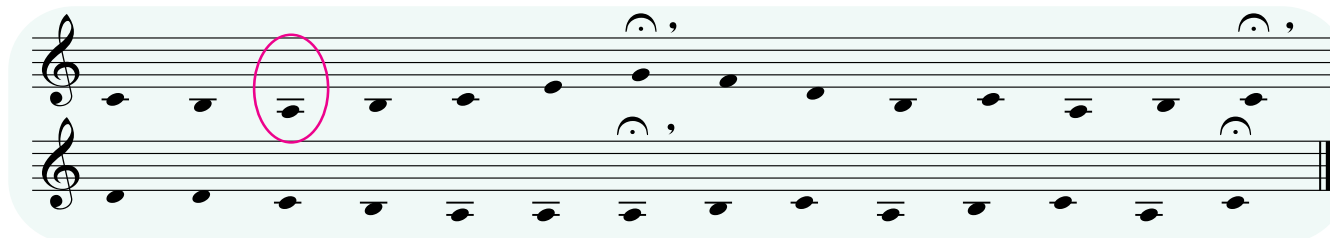
Nota muzicală care se scrie sub portativ, pe a doua liniuță suplimentară, se numește **la sub portativ**. Sunetul **la sub portativ** este mai grav decât sunetul **si sub portativ**.

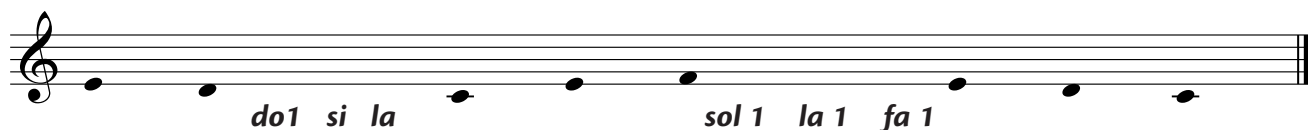
Aplică!

Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **la sub portativ**. Nu uita să scrii **Cheia sol** la începutul portativului.

- 1 Cântă primele sunete până la coroană. Predă ștafeta unei colege care va prelua ultimul sunet cântat de tine și va merge mai departe. La rândul ei, va preda ștafeta unui alt coleg.

- 2 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

Cântăm împreună!

Moș Martin și Albinuța

Lăcrămioara-Ana Pauliuc

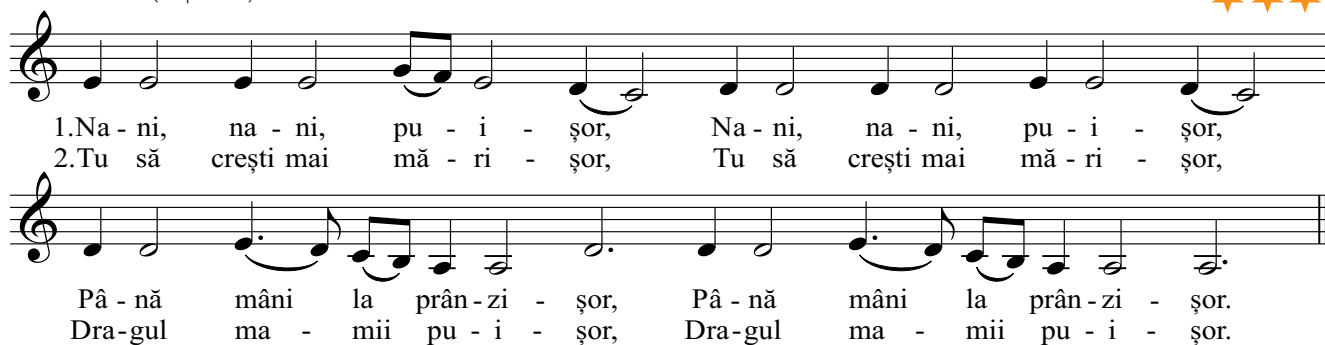
- Transcrie cântecul în caietul de muzică. • Încercuiește toate sunetele **la sub portativ**. • Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$. • Cântă melodia cu text.

Cântec de leagăn

(după auz)

Cântăm împreună!

- Transcrie cântecul în caietul de muzică. • Încercuiește toate sunetele **la sub portativ**.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, bătând cu degetul în bancă fiecare timp.

Muzică și mișcare!

Șirul sunetelor. Pornind de la sunetul **la 1** cântat de tine sau de un coleg de-al tău, fiecare membru al clasei va cânta, când îi va veni rândul, un sunet indicat de cadrul didactic.

Portofoliu

Improvizează o melodie folosind toate sunetele și duratele pe care le cunoști.

Asociază melodia cu mișcări corporale.

Sunetul și nota sol sub portativ

Joc muzical

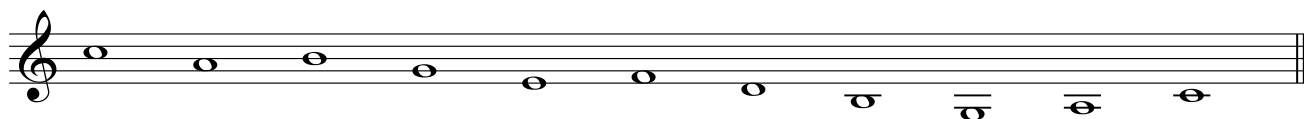
Vei auzi cântat la pianul virtual sunetul **la 1**. Redă sunetul. Cântă și alte sunete care îți vor fi arătate pe „scara muzicală”. Există un spațiu colorat care nu are denumire. Descoperă cât de înalt sau cât de grav trebuie să cânți sunetul respectiv.

do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si
la

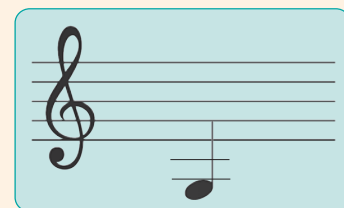
Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine descendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie numele fiecărei note sub portativ. Descoperă denumirea ultimei note. Pentru aceasta, amintește-ți ce notă scriem sub **la 1**.

Reține!

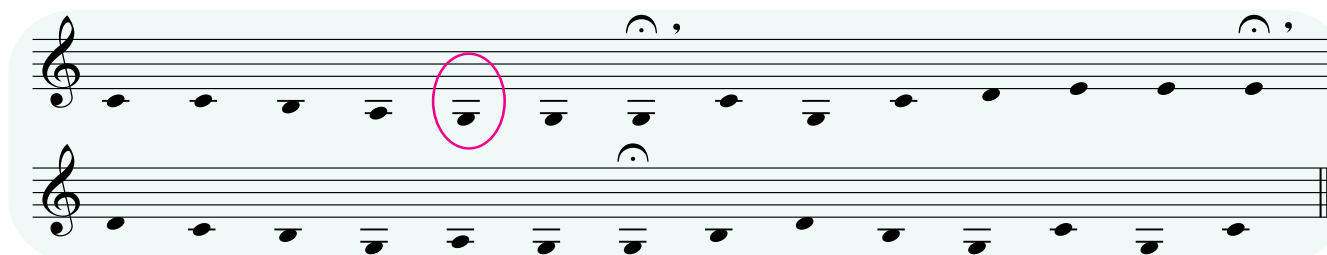
Nota muzicală care se scrie sub portativ, sub a doua linie suplimentară, se numește **sol sub portativ**. Sunetul **sol sub portativ** este mai grav decât sunetul **la sub portativ**.

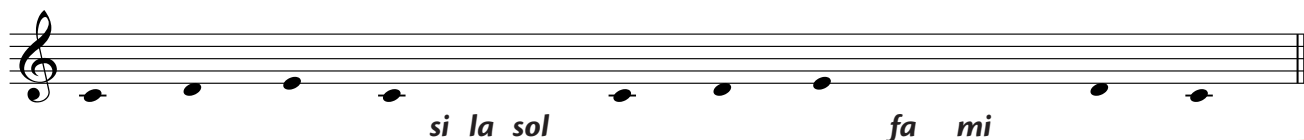
Aplică!

Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **sol sub portativ**. Nu uita să scrii **cheia sol** la începutul portativului.

- 1 Cântă primele sunete până la coroană. Predă ștafeta unei colege care va prelua ultimul sunet cântat de tine și va merge mai departe. La rândul ei, va preda ștafeta unui alt coleg.

- 2 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

Cântăm împreună!

Muzica: Gh. Cucu

3 Douăzeci pitici voinici

Do - uă - zeci pi - tici voi - nici Tra la la la la

Se bă - tu - ră cu - n a - rici Tra la la la la

S-au bă - tut și s-au lup - tat Tra la la la la

Lu - mea - n - trea - gă s-a mi - rat Tra la la la la

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$.
- Cântă melodia cu text.
- Transcrie cântecul în caietul de muzică.
- Încercuiește cu creionul toate sunetele **sol sub portativ**.

Muzică și mișcare!

4 Recunoaște sunetele

Se împarte clasa în grupuri de câte 4-5 elevi. Cadrul didactic va cânta la pianul virtual sunetul **la 1**. Pornind de la acest sunet, va cânta zece sunete diferite la pianul virtual. Pe rând, fiecare grupă va trebui să le recunoască și să le cânte cu denumirea lor. Dacă grupa ta va recunoaște toate sunetele cântate la pianul virtual, atunci aceasta va fi declarată câștigătoare.

Portofoliu

Improvizează o melodie folosind toate sunetele, inclusiv **si, la, sol**.

Asociază melodia cu mișcări corporale.

Dansul popular

Observă și descoperă!

Ce reprezintă imaginile? Cum sunt îmbrăcați dansatorii?

Reține!

Dansul a făcut întotdeauna parte din viața omului. Dansurile populare își au originile în sărbători străvechi. Ele se desfășurau în spații deschise, câmpii, poieni.

Dansurile populare sunt însoțite de muzică instrumentală și de strigături. Ele diferă de la o zonă a țării la alta, în funcție de melodie, text, ritm, costume.

Dansurile populare cele mai cunoscute sunt: *Hora*, *Ciuleandra*, *Călușul*, *Brașoveanca*, *Sârba*, *Bătuta*.

Aplică!

1 Memorează cântecul și dansează o horă împreună cu toți colegii. Țineți-vă de mâini, în cerc. În timp ce cântă, dansează câte doi pași în față și doi pași înapoi.

Cântăm împreună!

Hai să tragem hora mare

f

1. 2.

Frun-ză ver-de de ci-coa-re, Tra, la, la, la, la, la, Tra, la, la, la, la, la,

Hai să tra-gem ho-ra ma-re,

1. 2.

Pe câm-pi - a cea cu flori, Tra, la, la, la, la, la, Tra, la, la, la, la, la,

Că e soa-re fă - ră nori,

- 2** Cântați, după auz, un fragment din *Sârba în căruță* de Gheorghe Danga. Învățați individual pașii de sârbă. Cântați și dansați în grup sau cu toată clasa.

Sârba în căruță

Gheorghe Danga

Hai, _____ sâr- ba, hai, _____ sâr- ba s-o ju- căm cu to- ții, măi flă - căi, _____ Cu to- ții,

Hai, _____ sâr- ba, hai, _____ sâr- ba s-o ju- căm cu to - ții, măi flă - căi. _____

Sârba este un dans foarte rapid care se joacă în semicerc. Dansatorii se țin de mâini și fac pași foarte mici.

- 3** Învăță, după auz, melodia *Sârba copiilor*. Dansează în semicerc împreună cu toți colegii de clasă.

Sârba copiilor

din folclorul copiilor

Ver - de ma - tos - tat, Pe la noi prin sat
Ia ui - te-l co - lea, 'Nalt cât o sur - cea,

Co - pi - la - șii sâr - ba joa - că, Pe flă - căi vor să-i _____ în- trea - că.
Cuș - ma tot de el lu - a - tă Și pe ochi e lu - ne - ca - tă.

Hai - deți u - șor, u - șor, Sâr - ba co - pi - i - lor,
Hai - de pe loc, pe loc, Pu - ne cuș - ma la loc,

A - sta-i bu - cu - ri - a lor Și-a - pă - rin - ți - lor.
Să vezi tal - pa s-o ri - dci, Alt - fel ai să pici.

Audiții

Vizionează pe interpret *Sârba copiilor* interpretată de Iustina Irimia. Dansează singur sau cu colegul de bancă.

Alege un dans din zona în care locuiești. Învăță pașii dansului respectiv și pregătește-l pentru serbarea de sfârșit de an școlar.

Genuri muzicale. Colinda

Observă și descoperă!

Discută în clasă ce reprezintă imaginea alăturată.

Reține!

Obiceiurile populare din timpul iernii ocupă un loc important în folclorul românesc. Cele mai importante sunt: colindatul și uratul. Colindatul este specific sărbătorilor de iarnă. La colindat participă atât copiii, cât și adulții. Colindele sunt cântece vechi românești cu text religios sau laic. Colindele cu text religios vestesc nașterea Domnului Iisus Hristos. Colindele laice aduc elogiul naturii, dragostei și familiei.

Aplică!

Cântă după auz, în colectiv, următoarele colinde. Acompaniați-vă cu instrumentele de percuție indicate în cântece. Astfel, vă veți pregăti pentru proiectul artistic *Brăduțul lui Moș Crăciun*.

Audiție

Ascultă pe CD câteva colinde foarte cunoscute.

Cântăm împreună!

O, ce veste minunată!

după auz

Muzica: Dumitru G. Kiriac

O, ce ves - te mi - nu - na - tă În Vi - fle - em ni - s-a -
 ra - - - tă As - tăzi s-a nă - cut Cel făr'
 de-n - ce - put Cum au spus pro - ro - cii, cii.

1. 2.

Deschide ușa, creștine!

– fragment –
după auz

Cântăm împreună!

Des-chi - de u _____ șa, creș - ti - ne! _____ Că ve-nim din _____ nou la ti - ne

Dru-mu-i greu ș-am _____ o - bo _____ sit De de-par-te _____ am ve - nit _____

Trei păstori

– fragment –

Cântăm împreună!

Muzica: Timotei Popovici

Repejor

Trei păs- tori _____ se în- tâl - ni - ră _____ Și a - șa se sfă- tu - i - ră _____ Ra-za

soa - re - lui Floa-rea soa - re - lui _____ Și a - șa se sfă- tu - i - ră _____

Steaua sus răzare

– fragment –

Cântăm împreună!

Muzica: Vasile Popovici

Stea - ua sus ră - sa - re Ca o tai - nă ma - re Stea - ua stră - lu -

ceș - te Și lu - mii ves - teș - te, Și lu - mii ves - teș - te.

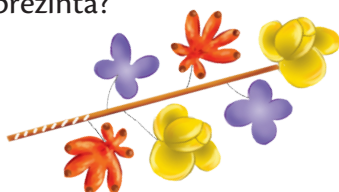

Obiceiuri de iarnă

Observă și descoperă!

Analizează imaginile alăturate.
Ce reprezintă?

Reține!

Obiceiurile populare din timpul iernii, mai ales cele legate de trecerea dintr-un an în altul, au un loc deosebit în folclorul românesc. Ele transmit **mesaje de sănătate, rod bogat, împlinirea dorințelor în noul an**. Urăturile sunt însoțite de instrumente muzicale: **clopoței, zurgălăi, buhai și de băți ritmice de tobe**. Cele mai cunoscute obiceiuri sunt **Plugușorul, Capra, Steaua**.

Aplică!

1 Memorează textul *Plugușorul*. Apoi rostește urarea, acompaniat de instrumente de percuție.

I. Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați!

Refren:

la mai mânați, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi,
Și pocniți din bice, măi,
Hăi, hăi, hăi!

Plugușorul

II. Măine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura,
Pe la case-a colinda.

Refren:

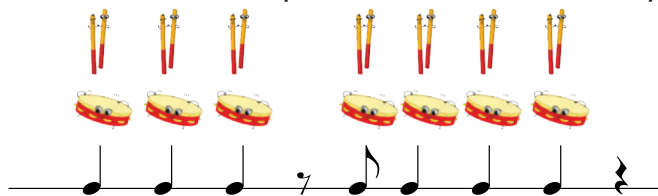
III. Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.

La **Plugușor** participă băieți și bărbați, reprezentând forța și lupta cu natura. Toate versurile sunt legate de începerea noului an agrar, iar refrenul „la mai mânați, măi flăcăi, / Și sunați din zurgălăi / Hăi, hăi, hăi!” duce cu gândul la efortul comun făcut de om și de animal pentru obținerea roadelor pământului. Plugul tras de boi semnifică speranțe legate de muncile de primăvară, de însămânțare a câmpului, iar buhaiul, un instrument popular, imită mugetul boilor. Versurile sunt vesele, însoțite de pocnituri de bici, de clopoței și de sunetul buhaiului. Plugușorul semnifică bucuria de a trăi.

2 Capra

Memorează textul *Capra*. Apoi colindă, acompaniat de un instrument de percuție.

Ța,	ța,	ța,	că - pri	-	ță	ța,
Ța,	ța,	ța,	că - pri	-	ța	mea,
Nu	te	da,	nu	te	lă	- sa!
Foa - ie	ver	-	de,	foi	de	fag,
Sa - re	ca	-	pra	pes	- te	gard
Și	se	pu	-	ne	pe	ju - cat.

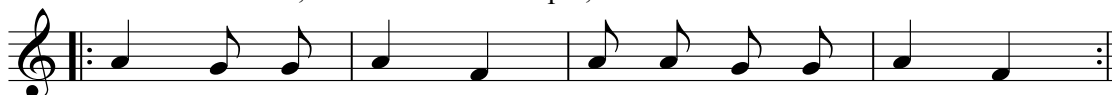
Un bărbat sau un băiat poartă o mască realizată din lemn cioplit, semănând cu un cap de capră. Pe creștet are cornițe împodobite cu mărgelile de toate culorile. Gura caprei este mobilă și de partea de jos se leagă o sfoară de care se trage ritmic. Se produce astfel un zgomot căruia i se adaugă și clinchetul clopoțelului, legat și el de sfoară. Tânărul care joacă rolul caprei, învelit cu o pătură, dansează imitând mișcările unei capre: sare pe loc și se răsuțește, în timp ce un grup întreg de colindători cântă în cor, acompaniindu-se cu fluiere și tamburine.

3 Sorcova

Cântă melodia mișcând ritmic sorcova.

Sor - co - va   ve - se - la,   Să   tră - iți,   să   în - flo - riți
Ca   un   măr,   ca   un   păr,   Ca   un   fir   de   tran - da - fir.

La anu' și
la multi ani!

Ta	-	re	ca	pia	-	tra,	Iu	-	te	ca	să	-	gea	-	ta.
Ta	-	re	ca	fie	-	rul,	Iu	-	te	ca	o	-	te	-	lul.

Cu sorcova merg copiii în noaptea de Anul Nou, de Sfântul Vasile și până la Bobotează. Însemnul ritual este o ramură verde sau un băț din lemn, împodobit cu flori din hârtii colorate vesel. Copiii merg pe la casele vecinilor și le cântă, urându-le un an plin de belșug și de sănătate. În schimbul urării, ei primesc dulciuri și fructe. **Sorcova** este un colind, o urare de bine, de prosperitate, pentru anul care vine.

Portofoliu

Confecționează o sorcovă și intonează cântecul sorcovei. Mișcă sorcova în ritmul cântecului.

Cântare cu acompaniament de jucării muzicale.

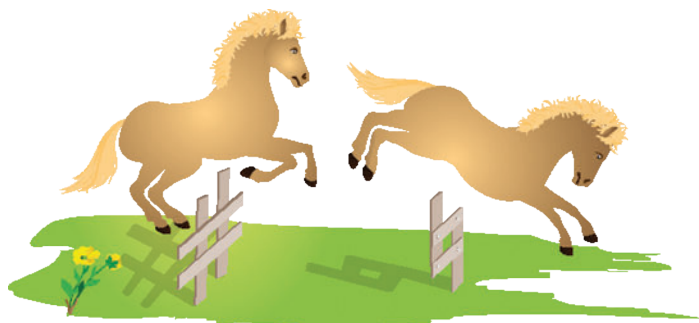

Diezul și becarul*

Observă și descoperă!

1 Călușul din imaginea alăturată sare două obstacole diferite. Analizează ce face călușul la primul obstacol și ce face la cel de-al doilea obstacol. Desenează ambele obstacole în caietul de muzică.

2 Copiază portativul de mai jos și încercuiește semnele care seamănă cu obstacolele peste care sare călușul. Dezbate cu colegii efectul pe care crezi că îl pot avea cele două semne asupra sunetelor muzicale în fața cărora se află. Compară cu ceea ce face călușul la fiecare obstacol întâlnit.

Reține!

Semnul grafic așezat în fața oricărei note muzicale se numește **alterație**. Rolul alterației este de a modifica înălțimea sunetului respectiv. Orice alterație se scrie în spațiul sau pe linia notei muzicale a cărei înălțime o modifică.

Alterția care seamănă cu un garduș ajută la urcarea înălțimii sunetului și se numește **diez**. Acesta are efect asupra sunetelor muzicale până la bara de măsură sau la următoarea alterație.

Alterția care seamănă cu un scăunel se numește **becar**. Acesta readuce sunetul muzical la înălțimea lui inițială.

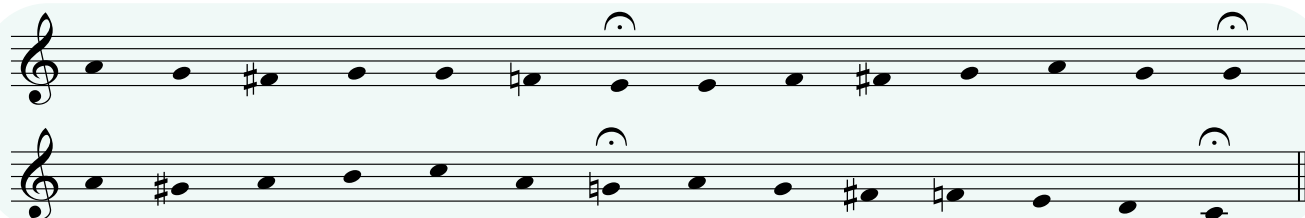

Aplică!

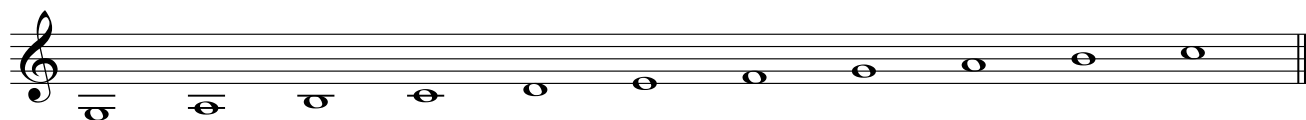

1 Scrie în caietul de muzică, pe un portativ, următoarele alterații: cinci diezi pe a treia linie a portativului, cinci diezi în spațiul al doilea al portativului, cinci becar pe linia a treia a portativului, cinci becar în spațiul al doilea al portativului.

2 Ștafeta muzicală: clasa se împarte în patru grupe. Prima grupă va cânta primele șapte sunete din portativul de mai jos. Ultimul sunet va fi preluat de cea de-a doua grupă, care va cânta următoarele șapte sunete. Cea de-a treia grupă va prinde la rândul ei ștafeta, care va fi preluată de ultima grupă.

3 Transcrie de două ori în caietul de muzică portativul de mai jos. • Pe primul portativ vei scrie în fața fiecărei note câte un diez. • Pe cel de al doilea portativ vei scrie în fața fiecărei note câte un becar.

4 Privește cu atenție următorul portativ. • Fiecare notă muzicală are câte o alterație, dar fiecare alterație aparține altei note. • Transcrie portativul în caietul de muzică. Pune alterațiile în fața sunetelor cărora le aparțin, după regula învățată.

5 Alunelul

Cântăm împreună!

1. A - lu-ne-lul, a - lu ne-lul, hai la joc, Să ne fi - e, să ne fi - e cu no - răc.

Ci - ne ho - ra o să joa - ce, Ma - re, ma - re se va fa - ce.

Ci - ne n-o ju - ca de fel, Să ră - mâ - nă mi - ti - tel!

• Transcrie cântecul în caietul de muzică. • Încercuiește semnele de alterație. • Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura. • Cântă melodia cu text.

Audiție

Ascultă pe internet cântecul *Alunelul* în diferite interpretări. Discută cu colegii despre caracterul cântecului.

Portofoliu

Improvizează o melodie care să conțină cel puțin doi diezi și doi becar. Cântă colegilor melodia compusă și roagă-i să te acompanieze cu jucării muzicale.

Bemolul*

Observă și descoperă!

1 Analizează desenul alăturat. În cântecul de mai jos apare un semn nou, care seamănă cu un element din desen. Descoperă semnul și discută în clasă care ar putea fi rolul lui în muzică.

2 Transcrie portativul de mai jos și încercuiește semnul care seamănă cu un tobogan.

Reține!

Semnul grafic care seamănă cu litera „b” și este așezat în fața unei note muzicale sau imediat după cheia sol poartă numele de **bemol**. Bemolul are rolul de a coborî înălțimea sunetului.

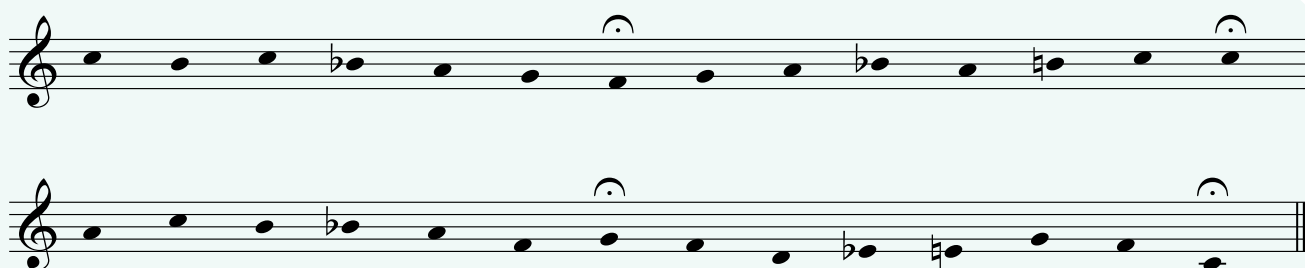
Când dorim să anulăm efectul unui bemol, scriem în fața sunetului un becar. Acesta va readuce înălțimea sunetului la cea naturală.

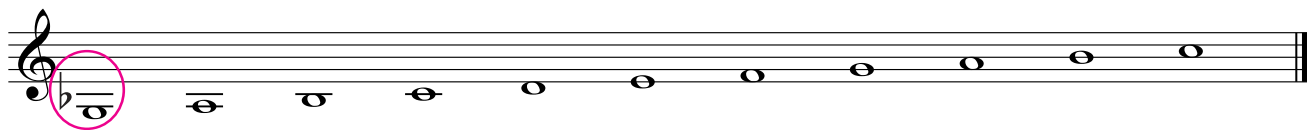
Aplică!

1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu bemoli pe linia a treia a portativului și un portativ cu bemoli pe spațiul patru al portativului.

2 **Prinde ștafeta:** În ordine alfabetică, fiecare elev va intona câte șapte sunete din portativul de mai jos. Trecerea de la un elev la altul se va face prin preluarea sunetului cu coroană.

3 Transcrie în caietul de muzică portativul de mai jos. • În fața fiecărei note scrie câte un bemol, după exemplul de la începutul portativului.

4 Analizează următorul portativ. • Fiecare notă muzicală are câte o alterație, dar fiecare alterație aparține altei note muzicale. • Transcrie portativul în caietul de muzică. Pune alterațiile în fața sunetelor cărora le aparțin.

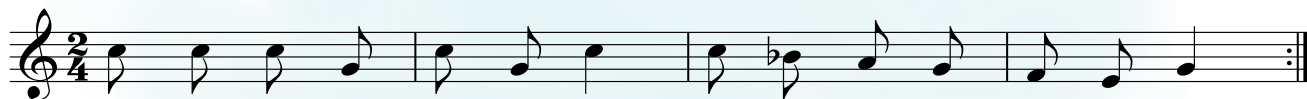

Cântăm împreună!

Muzica: Grigore Teodosiu

5 Bondarul

1. Măi bon - da - re, bon - dă - rici, Ce-ai că - tat la noi a - ici?
2. C-un bon - dar să nu glu - mești Și de el să te fe - rești.
3. Da - că nu te vei fe - ri, A - cul lui te va ră - ni.

REFREN

Bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz, bâz, bâz, bon - da - re, bâz!

- Transcrie cântecul în caietul de muzică. • Încercuiește semnul de alterație. • Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale. Tactează măsura. • Cântă melodia cu text.
- Cântă la pianul virtual melodia învățată.

Portofoliu

6 Folosește pianul virtual pentru a descoperi cum se modifică înălțimea sunetelor ascendent sau descendent, dacă sunt alterate.

Improvizează o melodie care să conțină cel puțin doi bemoli. Cântă colegilor melodia compusă și roagă-i să te acompanieze cu jucăriile muzicale.

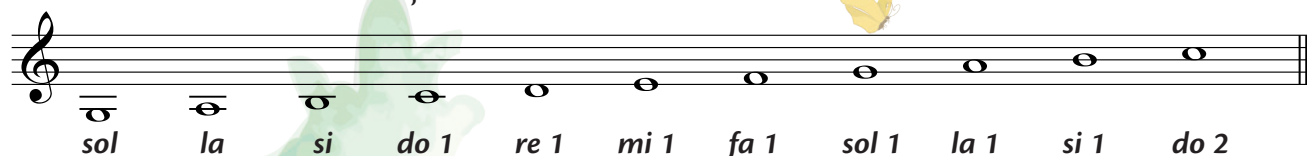

Recapitulare

Îmi amintesc!

- Până acum am învățat următoarele note muzicale:

- Duratele învățate până acum sunt următoarele:

Valoare	Reprezentarea grafică a sunetului	Reprezentarea grafică a pauzei
2 timpi		
1 timp		
$\frac{1}{2}$ timp		

- Semnele grafice care modifică înălțimea sunetelor sunt:

Alterația	Reprezentarea grafică a alterației	Efectul alterației
Diezul		Urcă înălțimea sunetului
Bemolul		Coboară înălțimea sunetului
Becarul		Anulează alterația anterioară

- Analizăm împreună cum este construită melodia.

Plopul

Cântăm împreună!

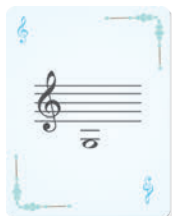

Evaluare

1

Asociază corect denumirea notelor cu imaginile notelor muzicale:

sol
la
do 2
si
fa

2

Alege varianta corectă de răspuns:

1. Dintre cele mai cunoscute dansuri populare fac parte:

- a) Sârba, Hora, Ciuleandra;
- b) Colinda, Plugușorul, Numărătoarea;
- c) Cântecul, Jocul, Sorcova.

2. Semnele grafice care modifică înălțimea sunetelor muzicale se numesc:

- a) desene;
- b) litere;
- c) alterații.

3. Colindele se cântă:

- a) când are loc o petrecere;
- b) de Crăciun;
- c) când se întâlnesc mai multe persoane.

3

Grupează duratele din coș, astfel încât să formezi cinci măsuri de $\frac{2}{4}$.

Autoevaluare

	I	II	III
Foarte bine	cinci asocieri corecte	trei răspunsuri corecte	cinci măsuri corecte
Bine	patru asocieri corecte	două răspunsuri corecte	patru măsuri corecte
Suficient	trei asocieri corecte	un răspuns corect	trei măsuri corecte

Pașii mei în Muzică și mișcare. Observ! Apreciez!

După ce am parcurs unitatea de învățare 2, pot afirma că:

- 1. Am finalizat cu succes toate activitățile.
- 2. Eu și colegii am colaborat foarte bine în cadrul activităților de grup.
- 3. Mi-am însușit cunoștințe noi, deosebit de utile și de interesante.

DA

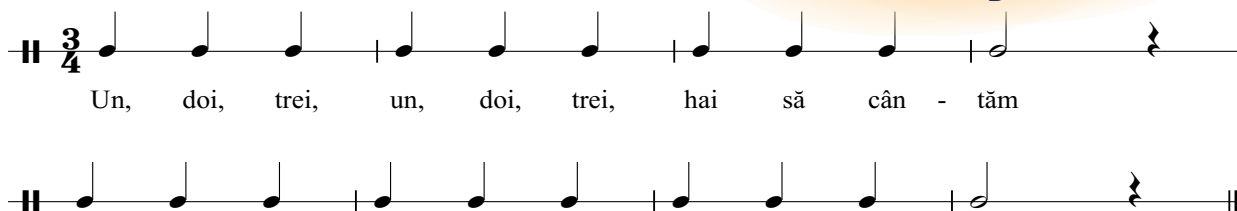
NU

Măsura de $\frac{3}{4}$

Observă și descoperă!

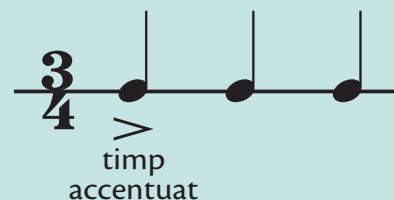
Descoperă silabele accentuate din textul de mai jos. Transcrie exercițiul în caietul de muzică. Pune câte un semn (>) deasupra silabelor accentuate.

Reține!

Măsura de $\frac{3}{4}$ este alcătuită dintr-un timp accentuat urmat de 2 timpi neaccentuați.

Tactarea măsurii de $\frac{3}{4}$ se face astfel: primul timp se tacează în jos, al doilea timp se tacează lateral, iar al treilea timp se tacează în sus.

Unu

Doi

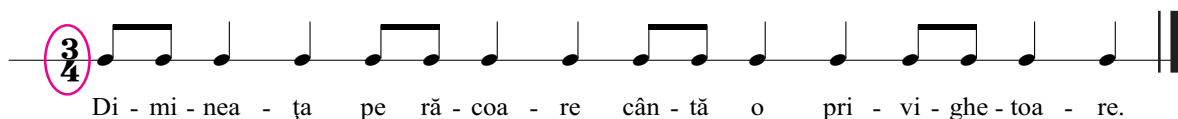
Trei

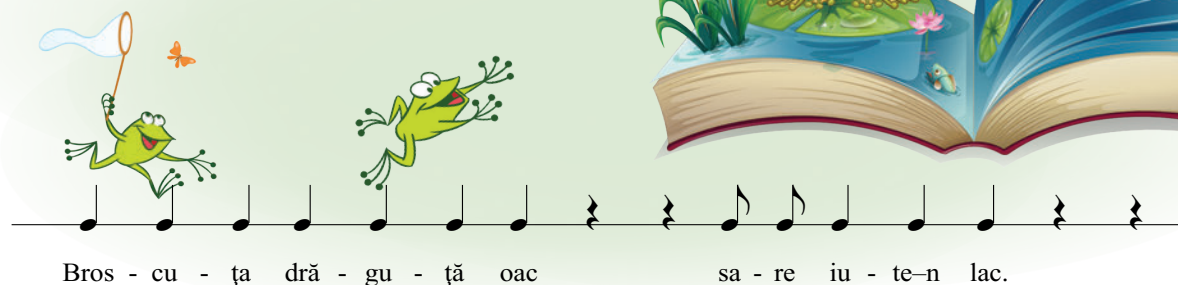

Aplică!

- 1 Transcrie următorul exercițiu ritmic în caietul de muzică. Trasează barele de măsură și marchează timpii accentuați.

- 2 Transcrie următorul exercițiu ritmic în caietul de muzică. ● Citește cu atenție textul și stabilește măsura care i se potrivește. ● Trasează barele de măsură și pune accentele pe timpii accentuați.

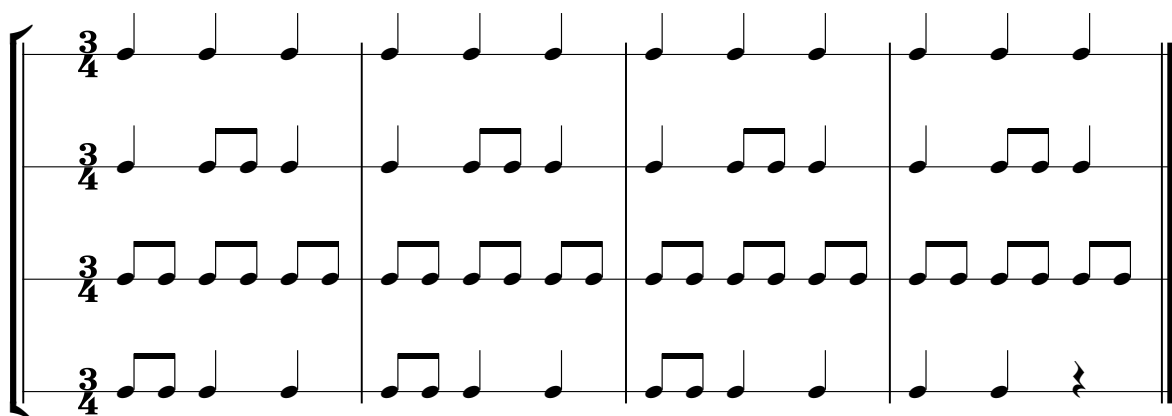
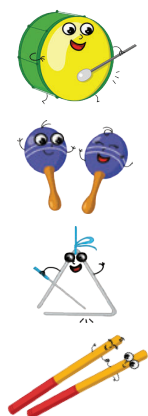

Joc ritmic

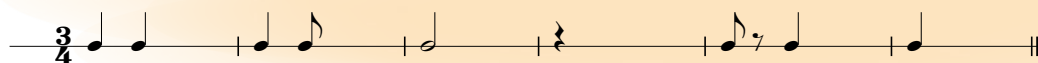

- 3 Ne jucăm cu măsura de $\frac{3}{4}$

Vei face parte dintr-una dintre cele patru grupe alcătuite pe clasă. Fiecare grupă va trebui să interpreteze un ritm folosind, de preferință, instrumentele muzicale de percuție indicate în joc. La început, fiecare grupă va învăța singură ritmul instrumentului muzical pe care îl reprezintă. Apoi veți interpreta ritmurile împreună. Așa-i că sună frumos? Acum puteți spune că ați creat o orchestră de instrumente de percuție.

- 4 Completează măsurile cu notele și pauzele ilustrate în coșul muzical.

Unitatea 3

1 Joc muzical

Formați patru grupe. Fiecare grupă se va gândi la un alt cântec. Pe rând, un reprezentant al fiecărei grupe va fredona începutul piesei alese. Celelalte grupe vor trebui să recunoască melodia și să cânte piesa în întregime. Câștigă acea grupă care a recunoscut și a cântat în întregime cât mai multe melodii.

Cântăm împreună!

Muzica: D.D. Stancu

2 Greierașul

(după auz)

1. Gre - ie - raș, gre - ie - raș, dră - gă - laș, Zi-i de zor, zi-i de zor în prid - vor
2. Ghi - o - cei, ghi - o - cei mi - ti - tei, Ră - să - riți, ră - să - riți și-n - flo - riți!

Ne vin din zări din de-păr - tări Oas-pe - ții dra - gii pri - mă - veri.
În ca - lea lor, ze - fir u - șor, Plu-teas-că-n vra - ja flo - ri - lor.

● Indică semnele de repetiție din textul muzical și scrie o propoziție despre rolul acestora. ● Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale. ● Cântă melodia cu text. ● Cântă melodia la pianul virtual. ● Cântă acompaniindu-te de un triangu sau de un alt instrument de percuție, respectând codul culorilor de mai jos.

Joc ritmic

3 Dialog ritmic

Folosiți fiecare dintre voi câte două bețișoare. Tu vei veni în fața clasei și vei compune un ritm de $\frac{3}{4}$. Ceilalți vor imita ritmul propus de tine.

Joc muzical

4 Ștafeta muzicală

Acum, pentru că ai învățat cântecul *Greierașul*, putem face o ștafetă muzicală. Fiecare va cânta câte un rând melodic. Amintește-ți că fiecărui vers îi corespunde un rând melodic.

Dansul

Observă și descoperă!

Gândește-te la o melodie care-ți place cel mai mult. Imaginează-ți că o auzi. Dansează în ritmul melodiei din gândul tău. Cealaltă colegi vor trebui să ghicească dacă tu mimezi că dansezi singur, cu o altă persoană sau în grup.

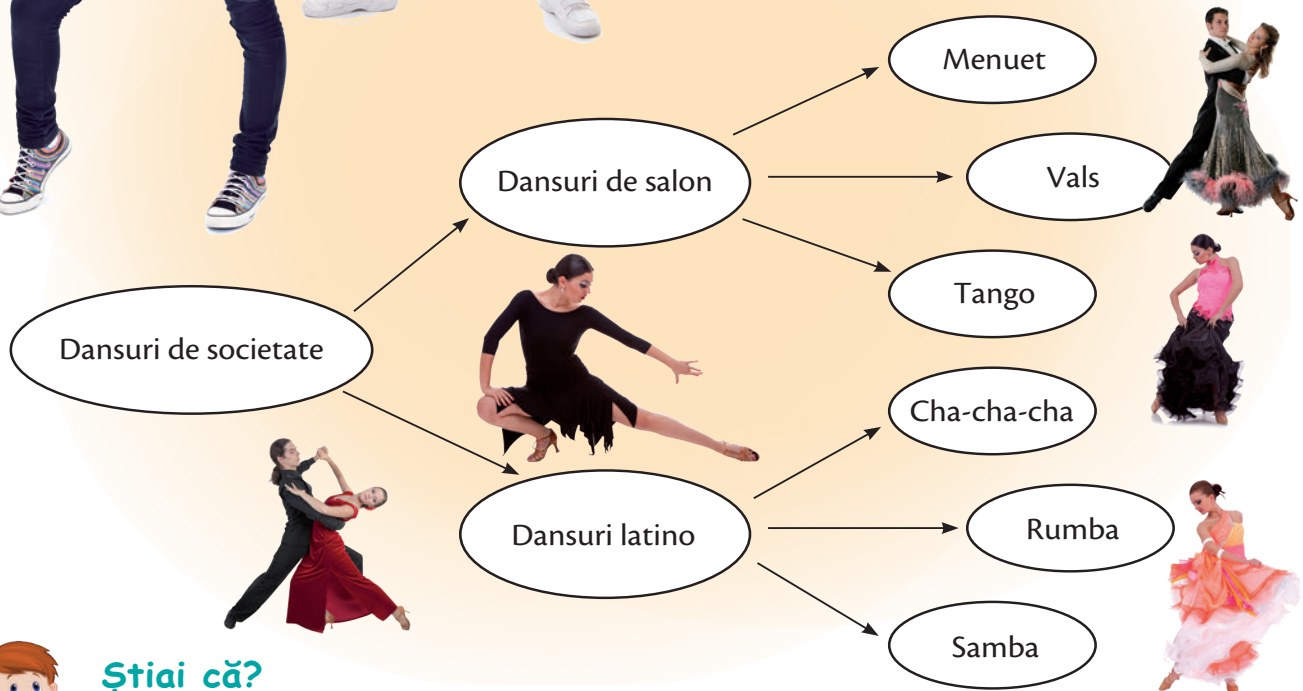
Reține!

Dansul este o formă de artă care se reflectă prin mișcări expresive ale corpului omenesc, adesea acompaniate de muzică. Există mai multe feluri (stiluri) de dans:

clasice (dansuri de societate) și **moderne**.

Dansurile de societate cuprind două categorii de dansuri, diferite între ele ca structură și tempo: dansurile de salon (*valsul lent, valsul vienez, tangoul clasic, polca, mazurca, menuetul* etc.) și cele latino (*rumba, samba, cha-cha-cha, merengue* etc.).

Printre stilurile de **dans modern** se numără *disco, rock, breakdance* etc.

Știi că?

Dansul sportiv este o categorie care presupune mai ales performanța sportivă. Concursurile de dans sportiv se desfășoară după anumite reguli pe care le respectă fiecare pereche.

Audiție

Ascultă melodiile din manualul digital și dansează după ele.

Unitatea 3

► Menuetul

Observă și descoperă!

Analizează imaginea alăturată. Discută în clasă despre cum sunt îmbrăcați dansatorii. Cât de repede sau cât de încet crezi că dansează perechile?

Audiție

Ascultă, din manualul digital, *Menuet*, compus de Luigi Boccherini.

Reține!

Menuetul este un vechi dans de origine franceză, cu caracter ceremonios și mișcare moderată, devenit cu timpul dans de curte și apoi de salon.

Menuet se numește și melodia după care se interpretează acest dans.

Compus în măsura de $\frac{3}{4}$, menuetul era la început foarte scurt, având doar 4 măsuri.

Mai târziu, fiind un dans grațios, s-a dezvoltat, ajungând să conțină trei părți. Prima și ultima parte erau cântate de toată orchestra, iar partea de mijloc era interpretată de trei soliști instrumentiști.

Menuet

Lăcrămioara-Ana Pauliuc

Cântăm împreună!

Muzica: Johann Sebastian Bach

Azi me - nu - e - tul în - vă - țăm Fa - ță în fa - ță ne-a-șe - zăm.

A - plea - că - te du - ios și sa - lu - tă Da, me - nu - e - tul e fru - mos

la - mă de mâ - nă să dan - săm Trei pași în fa - ță, ne-a - ple - căm

Hai - de zâm - beș - te-mi pri - e - te - neș - te Un me - nu - et dan - săm

Aplică

- Cântă melodia cu denumirea sunetelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.

Muzică și mișcare!

Dansați în perechi un menuet, respectând mișcările indicate în cântec.

► Valsul

Observă și descoperă!

Analizează imaginea alăturată. Imaginează-ți că participi la balul organizat de prințul din povestea *Cenușăreasa*. Discută în clasă despre ținuta dansatorilor. Cât de repede sau cât de lent crezi că dansează perechile?

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Citește textul respectând ritmul din portativ.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.

Vals din opereta *Liliacul*

Lăcrămioara-Ana Pauliuc

Muzica: Johann Strauss, fiul

Ba - lul a-n - ce - put, prin - țe - se - le-au tă - cut As - cul - t-un vals fru - mos
Nu ui - ta să-n - veți doar un vals vi - e - nez A - cum hai - de la dans

Prin - ții le in - vi - t-a - cum la dans Un, doi, trei se-n - vârt ca-n - tr-un ba - lans
To - tul e fru - mos, e mi - nu - nat Toți sun-tem prinți și prin - țe - se-n vals

Reține!

Valsul este dansul specific măsurii de $\frac{3}{4}$, alături de menuet. Se dansează în perechi, fără pași ficși, oferind libertate de mișcare partenerilor.

Este un dans cu ritm liniștit, care arată armonia mișcărilor dintre cei doi dansatori.

Vals se numește și melodia după care se interpretează acest dans.

Audiție

Ascultă în manualul digital *Valsul florilor* din baletul *Spărgătorul de nuci*, compus de Piotr Ilici Ceaikovski.

Știai că?...

...la început, oamenii dansau înainte de războaie sau lupte cu animalele, în speranța unei victorii.

Aplică!

Muzică și mișcare!

Dansează un vals. Te întrebi cum se dansează? Foarte ușor. Te uiți la fotografia de sus și vezi care este poziția. Faci un pas mare în lateral pe primul timp din măsură, urmat de alți doi pași mici alături, pe ceilalți doi timpi. Succes!

Unitatea 3

► Polca

Observă și descoperă!

Analizează imaginea alăturată. Discută în clasă despre cât de repede crezi că dansează perechea. Care este reacția spectatorilor?

Reține!

Polca este un dans popular originar din Boemia (Cehia). Ritmul dansului este viu, sprinten. Se dansează în perechi, în cerc, într-un tempo vioi și săltăreț. În timp, a căpătat o largă răspândire ca dans de salon. Datorită caracterului vioi, s-a răspândit repede în toate țările din Europa. Emigranții care au populat America au adus cu ei dansul, melodia fiind cântată la acordeon. Polcă se numește și melodia după care se interpretează acest dans.

Audiție

Ascultă, din manualul digital, *Polca fierarului*, compusă de Josef Strauss.

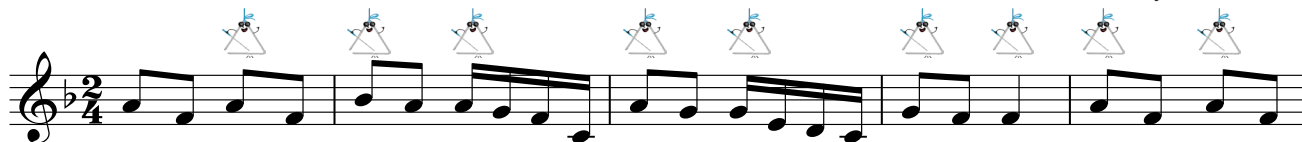
Cântăm împreună!

Polca

(după auz)

Muzica: Josef Strauss

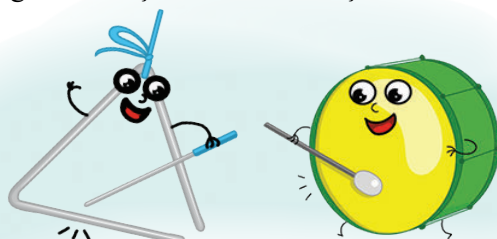
Când în zori se-a-prin-de ro-șu ce-ru-l su-nă al fie-ra-ru - lui cio-can Bra-țul lui cu
Un bă-r-bat de sea-mă e fie-ra-ru-l tot o - mul_ști-e fai-ma lui Din stră-moși un

se - te ba - te fie-ru-l și iz - bit cio-ca-nul ca - de greu. și îl cân-tă ori-și - cui.
cân-tec moș-te-neș-te

Aplică!

- Cântă melodia după auz.
- Alături de colegi, acompaniază melodia cu un instrument de percuție.

Știi că?

Apariția dansului polca este atribuită unei tinere cu numele Anna, care a dansat pentru a susține un cântec popular. Numele **polca** vine dintr-un cuvânt din limba cehă, care înseamnă jumătate.

► Mazurca

Observă și descoperă!

Analizează imaginea alăturată. Discută în clasă despre îmbrăcămintea și mișcările dansatorilor. Cât de repede sau cât de rar crezi că dansează perechile?

Reține!

Mazurca este un dans popular polonez cu ritm moderat, devenit și dans de salon. Mazurcă se numește și melodia după care se interpretează acest dans.

Mazurca

Lăcrămioara-Ana Pauliuc

Cântăm împreună!

Musical score for Mazurca in 3/4 time, featuring lyrics and drum accompaniment.

La dans vă in - vit, dragi co - pii să-n-vă - țăm o ma-zur -
niți toți cu mic și cu ma - re la dans îm-pre - u -

că Hai-deți azi cu toți să în - vă - țăm da, o ma - zur - că și noi doi
nă Ve-seli să cân-tăm și să-n-vă - țăm da, o ma - zur - că și noi doi

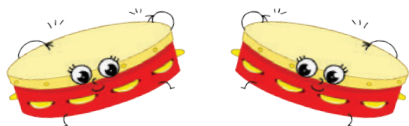
să dan-săm. Ve - țăm în pe - rechi ma - zur - ca să dan - săm.

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text.
- Alături de colegi, acompaniază melodia cu un instrument de percuție sau cu bătăi din palme.

Portofoliu

Improvizează un mic dans în măsura de $\frac{3}{4}$. Cântă-l colegilor și roagă-i să danseze pe melodia ta.

Proiect artistic. 8 martie

Realizează felicitări de 8 Martie adresate mamei, bunicii, doamnei învățătoare. Creează câteva mărtişoare pe care le vei dăruia persoanelor dragi de lângă tine. Realizează propriile tale invitații la proiectul artistic dedicat zilei de 8 Martie. Include în program poezii, cântece și dansuri. În paginile dedicate acestui proiect sunt cântece pe care le regăsești în manualul digital, cu negative. Le poți folosi pentru a te acompania. Succes!

Audiție

Audiază în manualul digital cântecul *Mărțișoare*, compus de Dorica Buzdugan.

Cântăm împreună!

Mărțișoare

(după auz)

Muzica: Dorica Buzdugan

Hai, co - pii, să fa-cem măr-ți - şoa-re, Din-tr-un fulg şi-o ra - ză de
şoa-re, Din lu-mini de gân-duri cu - ra-te Şi căl - du - ra i-ni-mii ce ba-te. Măr-ți-
şoa-re, Măr-ți - şoa-re, Măr-ți - şoa-re mu-zi-ca-le, măr-ți - şoa-re, Măr-ți-
şoa-re, fel de fel de măr-ți - şoa-re, Pen-tru voi, pen-tru fi - e - ca-re!

Portofoliu

Creează propriile mărtişoare, folosind simboluri muzicale.

Audiție

Ascultă, din manualul digital, cântecul
Mamei, compus de Dorica Buzdugan.

Cântăm împreună!

Mamei

Muzica: Dorica Buzdugan

E zvon de pri-mă - va - ră și to-tu-i ti - ne - resc, Iu - bi - ta mea mă -
mi - că, la ti - ne mă gân - desc. Ma - mă iu - bi - toa - re,
vreau să-ți mul-țu - mesc Să-ți dau în dar o floa - re, să-ți spun că te iu - besc.

De ziua mamei

(după auz)

1. Flo - ri - ci - că de pe șes, floa - re, flo - ri - cea! Cu mult drag eu te-am cu - les,
floa - re, flo - ri - cea! Ai pe - ta - le al - băs - trii, floa - re, flo - ri -
cea! Ma - mei te voi dă - ru - i, floa - re, flo - ri - cea!

Sunetul și nota re 2

do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si
la
sol

Joc muzical

Pornind de la sunetul **la 1** pe care îl vei auzi cântat la pianul virtual, cântă sunetele care îți vor fi arătate pe „scara muzicală” alăturată. La început vei fi ajutat prin cântarea primelor sunete la pianul virtual. Apoi va trebui să te descurci singur. Există un spațiu liber care nu are denumire. Descoperă cât de înalt sau cât de grav trebuie să cânti sunetul respectiv.

Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine ascendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie numele fiecărei note sub portativ. Există o notă pe care încă nu ai învățat-o. Amintește-ți cum se numește nota care se află deasupra notei **do 1**. Descoperă numele notei care se află deasupra lui **do 2**.

Reține!

Nota muzicală care se scrie pe a patra linie a portativului se numește **re 2**.

Sunetul **re 2** este mai înalt decât sunetul **do 2**.

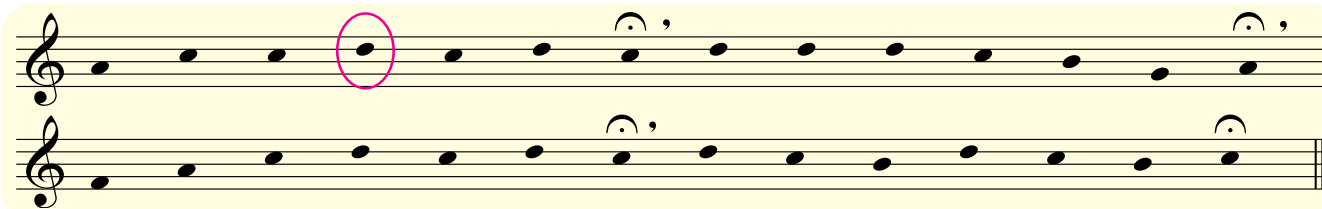
Când cântăm cu denumirea notelor, folosim doar numele notei (**re**), nu și cifra (**2**).

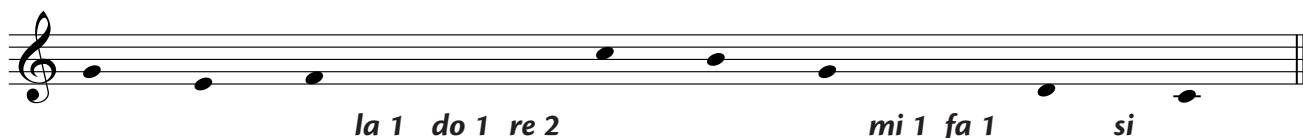
Aplică!

- 1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **re**. Nu uita să scrii **cheia sol** la începutul portativului!

- 2 Cântă primele sunete până la coroană. Predă ștafeta unui coleg, care va prelua ultimul sunet cântat de tine și va merge mai departe. La rândul lui, va preda ștafeta unui alt coleg.

- 3 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

Joc muzical

4 Recunoaște sunetele

Pornind de la sunetul **do 2**, un coleg îți va cânta un sunet apropiat. Va trebui să recunoști dacă este mai înalt sau mai grav decât primul sunet și să spui denumirea lui.

Cântăm împreună!

Muzica: D. D. Stancu

5 Iepurașul

după auz

1. Ce se ve - de co - lo - n za - re? Vi - ne par - c - ar fi că - la - re.

2. Fu - ge de mă - nân - că no - rii, Să nu-l prin - dă vâ - nă - to - rii

2. Fu - ge de mă - nân - că no - rii, Să nu-l prin - dă vâ - nă - to - rii

Hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop! Ie - pu - ra - șul fu - ge, fu - ge,

și co - po - iul nu - l a - jun - ge, Hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop, hop!

Investigație

- Transcrie cântecul *Iepurașul*, compus de D. D. Stancu, în caietul de muzică.
- Încercuiește cu creionul toate sunetele **re 2**, după model.
- Încercuiește semnele de repetiție și discută în clasă despre semnificația lor.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$.
- Interpretează cu text și mișcare.

Muzică și mișcare!

Portofoliu

Improvizează o melodie care să conțină sunetele pe care le cunoști. Asociază melodia cu mișcări corporale.

6 Accesează varianta digitală a manualului pentru a descoperi cântecul *Iepurașul*. Dansează în ritmul muzicii, sărind ca iepurașul când cânti „Hop, hop, hop”.

Elemente de limbaj muzical. Melodia. Diferențierea înălțimii sunetelor, elemente de notație. Sunetul și nota **re 2**.

Sunetul și nota *mi 2*

re 2
do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si
la
sol

Joc muzical

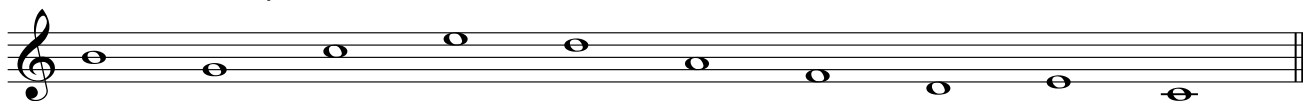

Astăzi un coleg îți va cânta la pianul virtual sunetul **la 1**. Va trebui să cânti sunetul care se află sub **la 1** sau deasupra lui. Colegul tău va verifica dacă ai intonat corect, cu ajutorul pianului virtual. După ce ai reușit să redai cinci sunete, inverseați rolurile.

Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine descendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie sub portativ numele fiecărei note. Există o notă pe care încă nu ai învățat-o. Amintește-ți denumirea notei de sub nota **fa 1**. Descoperă numele notei care se află deasupra lui **re 2**.

Reține!

Nota muzicală care se scrie în al patrulea spațiu al portativului se numește **mi 2**.
Sunetul **mi 2** este mai înalt decât sunetul **re 2**.
Când cântăm cu denumirea notelor, folosim doar numele notei (**mi**), nu și cifra (**2**).

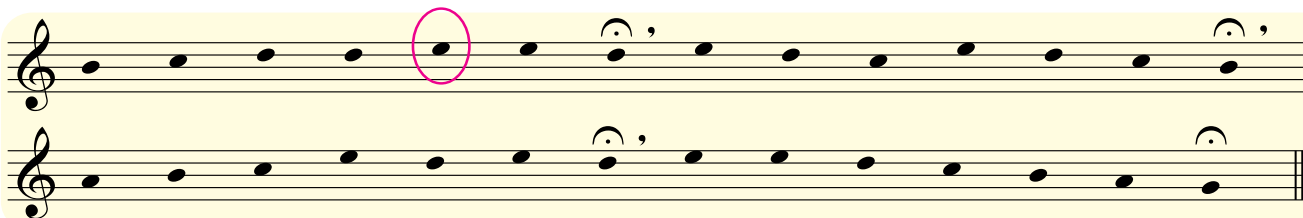

Aplică!

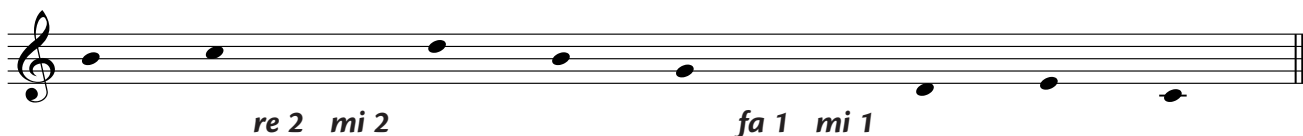

- 1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **mi 2**.
Nu uita ca la începutul portativului să scrii **cheia sol!**

- 2 Primele sunete din exercițiul următor vor fi cântate de un coleg. Cântă cu el ultimul sunet și mergi mai departe până la următoarea coroană. Predă ștafeta următorului coleg.

- 3 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

Joc muzical

4 Recunoaște sunetele

Clasa se împarte în două grupe. Un reprezentant al primei grupe va cânta un sunet, spunând cum se numește sunetul. De la acel sunet, cealaltă grupă va trebui să intoneze următoarele două sunete în ordine ascendentă sau descendentă. Va fi declarată câștigătoare grupa care va reuși să redea cele mai multe sunete.

5 Lăcrămioare

(după auz)

Cântăm împreună!

Muzica: I.D. Vicol

Lă - cră - mioa - re, scum - pe lă - cră - mioa - re

Ce-ați tre - cut al pri - mă - ve - rii prag,

Voi a - du - ceți ra - ze - le de soa - re,

Să răs - fe - țe pla - iul nos - tru drag.

- Transcrie cântecul *Lăcrămioare*, compus de I. D. Vicol, în caietul de muzică.
- Încercuiește cu creionul toate sunetele **mi 2**, după model.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$.
- Cântă melodia cu text.

Interpretează!

- 6 Accesează varianta digitală a manualului pentru a descoperi cântecul *Lăcrămioare*. Ai ocazia să fii solist!

Portofoliu

Improvizează o melodie care să conțină sunetele pe care le cunoști.

Cântă colegilor melodia.

Sunetul și nota fa 2

mi 2

re 2

do 2

si 1

la 1

sol 1

fa 1

mi 1

re 1

do 1

si

la

sol

Joc muzical

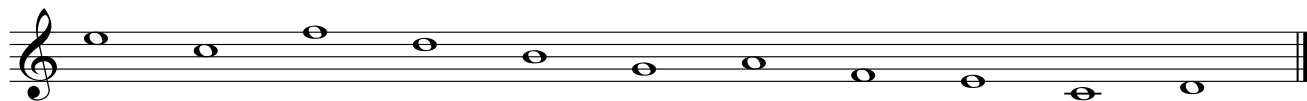

Vei auzi la pianul virtual cinci note muzicale apropiate ca înălțime. Va trebui să le reproduci vocal din memorie, cu denumirea lor. Dacă nu ești sigur de numele notelor, poți cânta cu *la, la, la*.

Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine ascendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie sub portativ numele fiecărei note. Cea mai înaltă notă este una nouă. Numele ei nu apare nici pe „scara muzicală”. Amintește-ți cum se numește nota care se află deasupra notei *mi 1*.

Reține!

Nota muzicală care se scrie pe a cincea linie a portativului se numește *fa 2*.

Sunetul *fa 2* este mai înalt decât sunetul *mi 2*.

Când cântăm cu denumirea notelor, folosim doar numele notei (*fa*), nu și cifra (2).

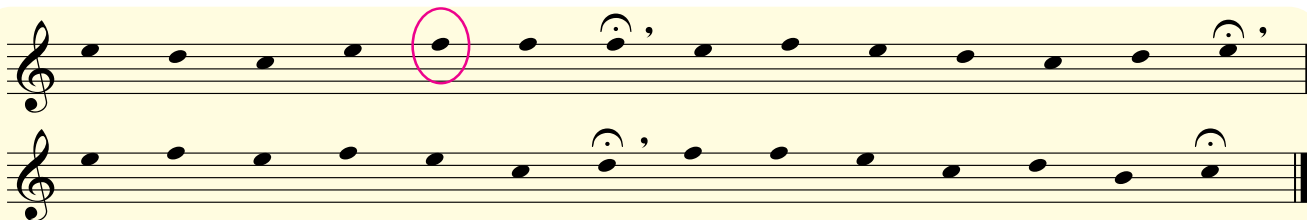

Aplică!

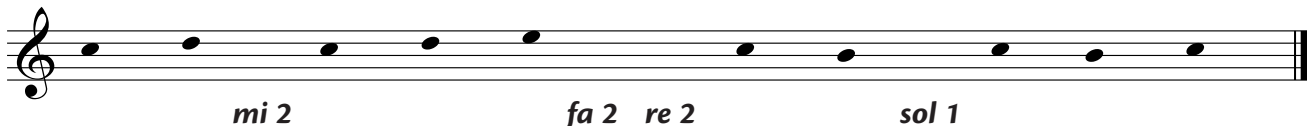

- 1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală *fa 2*. Nu uita ca la începutul portativului să scrii **cheia sol**!

- 2 O colegă va cânta primele șapte sunete. Ultimul sunet deasupra căruia se află o coroană îl va cânta mai lung. Prinde sunetul și mergi mai departe.

- 3 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

Joc muzical

4 Recunoaște sunetele

Va trebui să recunoști sunetele care ți se vor cânta. Pornind de la sunetul **la 1**, vei auzi cinci sunete apropiate. Va trebui să le cânti, cu denumirea notelor. Atenție mare, deoarece există posibilitatea ca unele denumiri de note să se repete!

5 Vai, săracul pui de cuc

– fragment –

Cântăm împreună!

Versuri: I.U. Soricu

Muzica: Nelu Ionescu

P

1. Vai, să - ra - cul   pui de cuc,   pui de cuc,   pui de cuc,
A că - zut din   vârș de nuc,   vârș de nuc,   vârș de nuc,

Sus la co - dru   ar zbu - ra,   ar zbu - ra,   ar zbu - ra,

Nu-l a - ju - tă   ni - me - nea,   ni - me - nea,   ni - me - nea.

- Transcrie cântecul în caietul de muzică.
- Găsește refrenul.
- Încercuiește toate sunetele **fa 2**, după model.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$.
- Cântă melodia cu text.

Muzică și mișcare!

6 Micul dirijor

Alcătuiește o listă cu cântecele care îți plac cel mai mult, dintre cele învățate la ora de *Muzică și mișcare*. Vino în fața clasei și fredonează începutul unui cântec. Toată clasa va trebui să recunoască melodia și să o cânte împreună cu tine. Acum ai posibilitatea să fii dirijor, adică cea mai importantă persoană din fața unui cor. Nu uita să dai tonul, să atenționezi. Semnul de debut trebuie să fie foarte clar și precis. Succes! Acum vei vedea cum e să conduci un cor!

Portofoliu

Improvizează o melodie care să conțină sunetele pe care le cunoști.

Asociază melodia cu mișcări corporale.

Sunetul și nota sol 2

fa 2
mi 2
re 2
do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si
la
sol

Joc muzical

Veți auzi sunetul **fa 2** cântat de cadrul didactic. Va cânta apoi un sunet apropiat ca înălțime. Va trebui să recunoașteți ce sunet a cântat și să îl reproduceți.

Observă și descoperă!

Transcrie în caietul de muzică, în ordine descendentă, notele muzicale de pe portativ. Scrie numele fiecărei notei sub portativ. Cea mai înaltă notă este una nouă. Numele ei nu apare nici pe scăriță. Amintește-ți cum se numește nota care se află deasupra lui **fa 1**. Descoperă sunetul care se află deasupra lui **fa 2**.

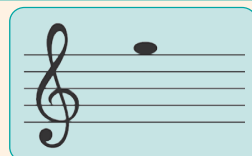
Reține!

Nota muzicală care se scrie deasupra liniei a cincea a portativului se numește **sol 2**.

Sunetul **sol 2** este mai înalt decât sunetul **fa 2**.

Când cântăm cu denumirea notelor, folosim doar numele notei (**sol**), nu și cifra (2).

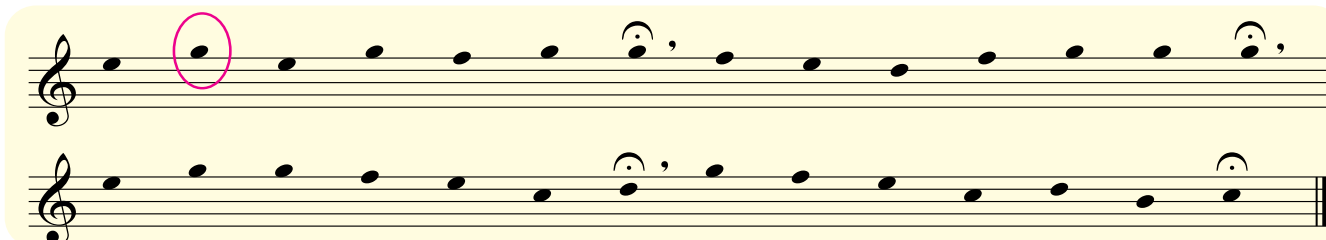
Aplică!

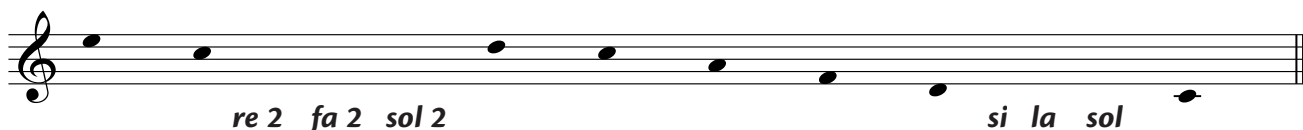
1 Scrie în caietul de muzică un portativ cu nota muzicală **sol 2**.

Nu uita ca la începutul portativului să scrii **cheia sol**!

2 Cântă primele șapte sunete. Ultimul sunet cântă-l mai lung, să poată fi preluat de un alt coleg. Acesta va cânta împreună cu tine ultimul sunet, preluând ștafeta, continuând cu următoarele șapte sunete. Exercițiul se încheie când toată lumea a reușit să preia ștafeta.

3 Transcrie exercițiul în caietul de muzică și completează spațiile din portativ cu notele indicate.

re 2 fa 2 sol 2

si la sol

Joc muzical

4 A sosit timpul să compunem împreună o mică melodie. Va fi melodia clasei din care faci parte. Veți stabili câteva reguli:

1. dacă va fi un dans sau un cântec cu text;
2. măsura cântecului;
3. de la ce sunet va începe;
4. câte măsuri va avea.

Puteți adăuga și alte reguli. Important este să folosiți toate duratele învățate, să scrieți corect măsura. Folosiți sunete apropiate ca înălțime. Astfel, veți putea cânta cu ușurință.

Cântăm împreună!

5 Odă bucuriei

(fragment din *Simfonia a IX-a*)
(după auz)

Muzica: Ludwig van Beethoven

Sla - vă ți - e, stea cu - ra - tă, Vo - ie bu - nă pe pă-mânt,
As - tăzi te sim - ți m a - proa - pe, Sol din rai cu soa - re sfânt.

- Transcrie cântecul în caietul de muzică.
- Încercuiește cu creionul toate sunetele **sol 2**.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{2}{4}$.
- Cântă melodia cu text.

Muzică și mișcare!

6 Micul dirijor

Îți propun să fii și astăzi micul „mare” dirijor. Vino în fața clasei. Imaginează-ți că toți colegii tăi fac parte dintr-una dintre cele mai renumite formații corale. Ei vor cânta *Odă bucuriei*, iar tu îi vei dirija.

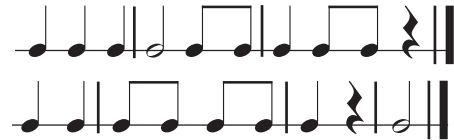
Elemente de limbaj muzical. Melodia. Diferențierea înălțimii sunetelor, elemente de notație. Sunetul și nota **sol 2**.

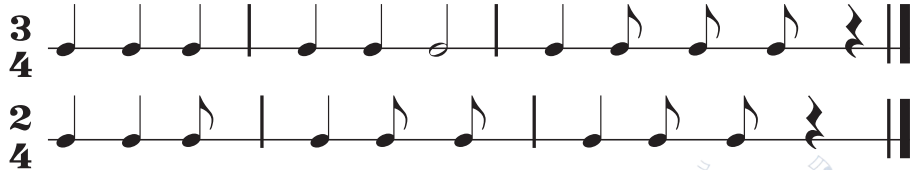
Recapitulare

1 Stabilește măsura exercițiilor ritmice alăturate.

2 Transcrie pe caietul de muzică exercițiile ritmice alăturate. • Încercuiește duratele care sunt în plus.

3 **Foaie verde lămâiță**

Cântăm împreună!

Muzica: Dumitru Georgescu-Kiriac

1. Foa - ie ver - de lă - mâ - i - ță

Lă - mâ - i - ță și-o cră - i - ță

Ș-ai - de, mân - dru - țe, Ș-ai de, mân - dro,

Ș-ai - de, mân - dru - țe, mân - dra mea!

- Încercuiește semnele de repetiție pe care le întâlnești. Amintește-ți rolul fiecăruia în cântec.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura de $\frac{3}{4}$.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.
- Cântă în cor cu colegii tăi. Poți să fii solist acolo unde vei imita vocea cucului.

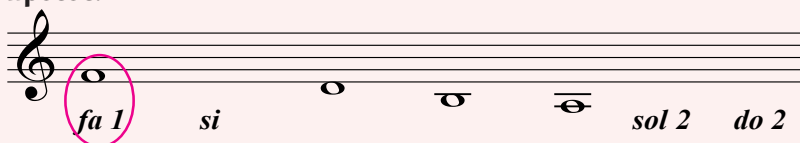
Evaluare

1 Bifează **A** (adevărat) sau **F** (fals) următoarele afirmații, după modelul de mai jos.

A	☒	1. Sunetul mi 2 se scrie deasupra liniei 5 a portativului.
A	F	2. Sunetul fa 2 se scrie pe linia 5 a portativului.
A	F	3. Valsul este un dans scris în măsura de $\frac{3}{4}$.
A	F	4. Polca este un dans francez.

2 Completează pe portativ notele muzicale și denumirile notelor, acolo unde acestea lipsesc.

3 Audiți trei melodii de dans. Descrieți pașii de dans.

Autoevaluare

	I	II	III
Foarte bine	trei răspunsuri bifate	șase note și denumirile lor	trei pași de dans descriși
Bine	două răspunsuri bifate	4-5 note și denumirile lor	doi pași de dans descriși
Suficient	un răspuns bifat	2-3 note și denumirile lor	un pas de dans descris

Pașii mei în **Muzică și mișcare**. Observ! Apreciez!

După ce am parcurs unitatea de învățare 3, pot afirma că:	DA	NU
1. Am finalizat cu succes toate activitățile.		
2. Eu și colegii am colaborat foarte bine în cadrul activităților de grup.		
3. Mi-am însușit cunoștințe noi, deosebit de utile și de interesante.		

Măsura de $\frac{4}{4}$

Observă și descoperă!

1 Descoperă măsura în care este scris exercițiul ritmic de mai jos. Transcrie-l în caietul de muzică. Citește cu voce tare și scrie accentele acolo unde crezi că ar trebui să fie.

2 Transcrie numărătoarea în caietul de muzică și scrie accentele de pe primul timp. ● Citește cu atenție. ● Crezi că ai mai putea pune și alte accente? ● Arată unde.

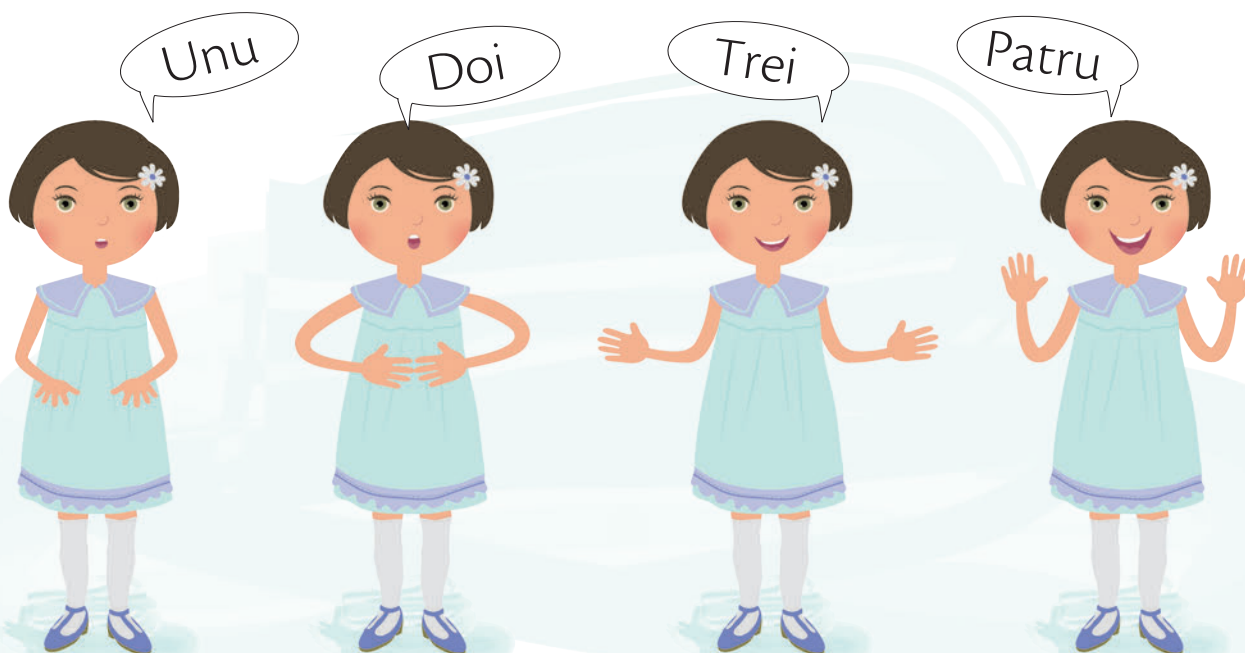
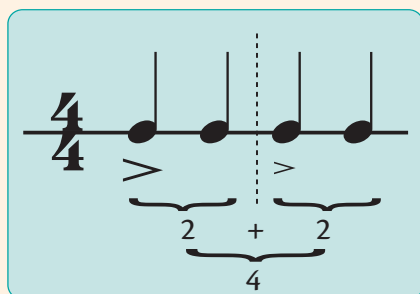

În-tr-o că-li-ma - ră pli-nă cu cer-nea - lă ce cu-loa-re a - re că-li-ma-ra ta?

Reține!

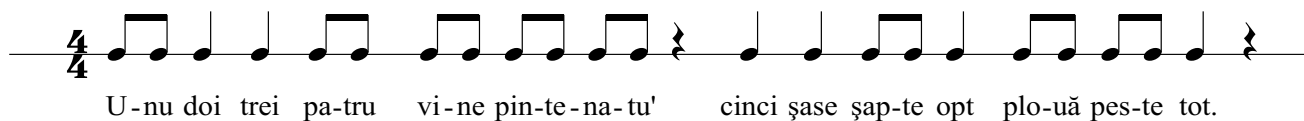
Măsura de $\frac{4}{4}$ este alcătuită din două măsuri de $\frac{2}{4}$. Din acest motiv, are două accente: un accent principal pe primul timp și un accent secundar pe timpul trei. Tactarea măsurii de $\frac{4}{4}$ se face prin mișcarea mâinilor astfel: primul timp în jos, al doilea timp la piept, al treilea timp în afară și al patrulea timp în sus. Fiecare mișcare a mâinii reprezintă câte un timp.

Aplică!

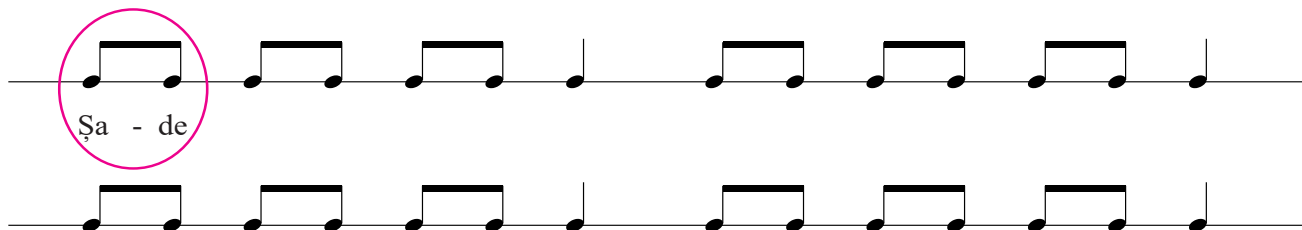
- 1 Trasează barele de măsură. Marchează timpii accentuați.

- 2 Scrie silabic textul numărătorii, sub valorile de note, după model:

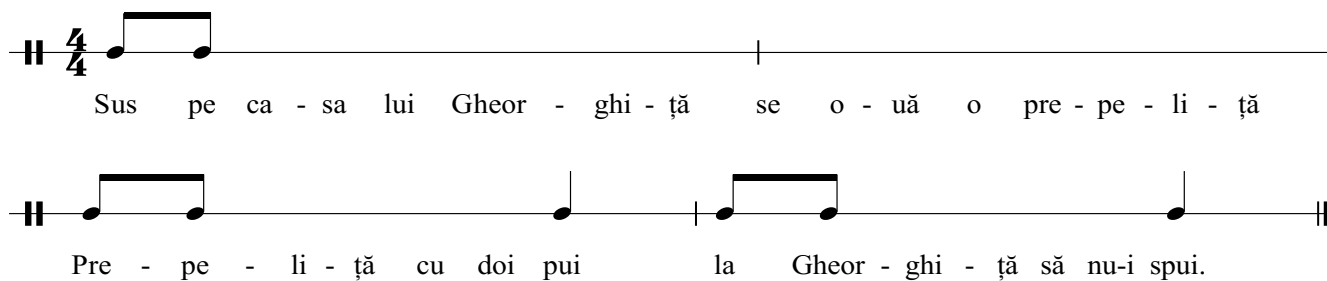
Șade Turcu pe saltea,
Poruncește o cafea.

Când se uită în caimac,
Hopa, cade un gândac!

- 3 Scrie valorile de note deasupra textului numărătorii, astfel încât să formezi patru măsuri de $\frac{4}{4}$.

Prepelița

- 4 Completează măsurile cu duratele ilustrate în coșul alăturat.

Joc muzical

- 5 Formați două grupe. Fiecare grupă se va gândi la un cântec cu refren. Un reprezentant al primei grupe va fredona începutul piesei alese. Un coleg din cealaltă grupă va continua strofa. Refrenul va fi cântat de toată clasa.

6 Răsună codrul

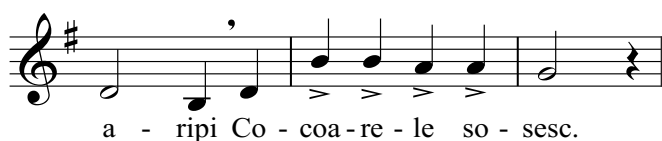
– fragment –
(după auz)

Cântăm împreună!

Versurile: I.U. Soricu

Muzica: Ioan D. Chirescu

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale și tactează măsura de $\frac{4}{4}$.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă și mișcă-te în ritmul melodiei.

Portofoliu

Scrie un exercițiu ritmic în măsura de $\frac{4}{4}$ folosind toate duratele învățate.

Scrie o melodie în măsura de $\frac{4}{4}$.

Câ - te țări sunt pe pă - mânt, Tra, la, la, la, la, la, la,
Pla - iuri ca la noi nu sunt, Tra, la, la, la, la, la, la,

Cât stră - ba - te Du - nă - rea, Nu e ța - ră ca a mea,
Joc mai mân - dru nu gă - sesc De - cât jo - cul ro - mâ - nesc,

Tra, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la.

-

Ascultă, din manualul digital, *Rapsodia op. 11, nr. 1 în La major*, compusă de George Enescu.

Portofoliu Un cadou deosebit

La șapte ani, Jurjac și-a luat rămas-bun de la glasurile măiestre din livadă și a plecat să studieze la Viena și apoi la Paris. Și-a atins visul de a fi compozitor. La șaisprezece ani a scris *Poema română*, operă în care a pus tot dorul de țară. Micul Jurjac a ajuns un remarcabil compozitor, violonist, pianist și dirijor al țării noastre, renumit în lumea întreagă.

Nota întreagă

Observă și descoperă!

1 Împarte în măsuri de $\frac{4}{4}$ următorul exercițiu ritmic. Există două măsuri în care se află o valoare încă neștiută de tine. Descoperă câți timpi ține sunetul respectiv.

2 Numără timpii din fiecare măsură. Descoperă câte doimi, pătrimi sau optimi am putea scrie în loc de o notă întreagă.

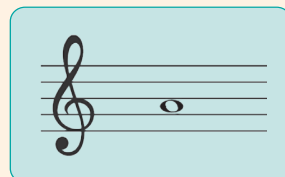

Reține!

Durata de patru timpi se numește **notă întreagă**.

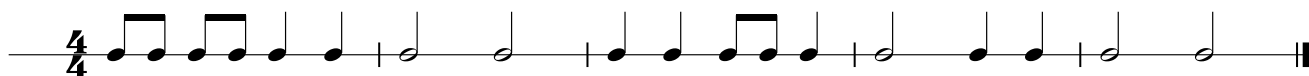
Nota întreagă încapă doar într-o măsură de $\frac{4}{4}$.

Semnul grafic al duratei de patru timpi se reprezintă printr-un oval gol, astfel:

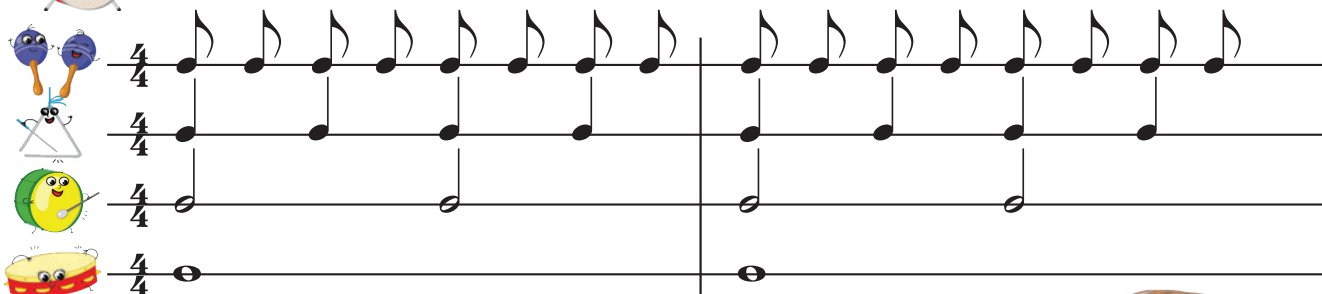
Aplică!

1 Transcrie exercițiul în caietul de muzică. În portativul următor, transformă valorile astfel: optimile vor deveni pătrimi, pătrimile vor deveni doimi, iar doimile vor deveni note întregi. Numără câte măsuri ți-au ieșit astfel.

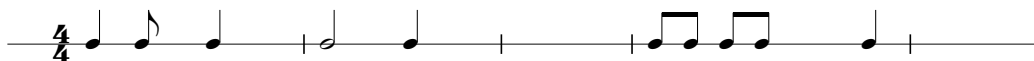

Joc ritmic

2 Patru colegi aleg un instrument de percuție și o durată, dintre cele de mai jos. Apoi, vă jucați împreună, în ritmul indicat.

3 Completează măsurile cu duratele ilustrate în coșul alăturat.

Știi că?

Denumirea duratelor este strâns legată de numărul lor într-o notă întreagă.

				Notă întreagă
				Doime
				Pătrime
				Optime

4 Pace

Cântăm împreună!

Muzica: Georg Friedrich Haendel

Im - nuri de pa - ce vrem să î - năl - țăm,

im - nuri de-n - fră - ți - re în - tre oa - meni.

Portofoliu

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.

Improvizează o melodie în care să folosești toate duratele învățate. Nota întreagă se folosește, de obicei, la sfârșitul unui cântec sau al unui fragment.

Nuanțe

Observă și descoperă!

- 1 Imaginează-ți că faci parte din scenele reprezentate în fotografii. Cum ar trebui să cânți în fiecare dintre situații? Tare sau încet? Argumentează!

Joc muzical

- 2 Un elev cântă încet o piesă muzicală cunoscută de toată clasa, apoi din ce în ce mai tare. De fiecare dată când schimbă intensitatea, alți doi sau trei elevi vor cânta cu acesta. Astfel, până la sfârșitul melodiei va cânta toată clasa. În acest timp, toată lumea dansează. Acompanierea se va face cu jucării muzicale.

Reține!

Gradul de intensitate cu care se cântă un cântec poartă numele de **nuanță**. Termenii care se referă la nuanță sunt valabili până la apariția unui alt termen. În muzică, termenii folosiți sunt preluați din limba italiană. Aceștia se scriu deasupra portativelor.

Cei mai folosiți termeni sunt:

piano, **mezzo-forte**, **forte**.

piano *p* = încet

mezzo-forte *mf* = potrivit de tare

forte *f* = tare

Cântăm împreună!

1 Moș Ene pe la gene

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

mf

Când Moș E - ne pe la ge - ne vi - ne-n - ce - ti - șor,

Plea - pe - le se-n - chid a - le - ne, es - te som - nul lor.

P

Na - ni, na - ni, pu - iul ma - mii, dormi, co - pi - le, dormi,

Na - ni, na - ni, pu - iul ma - mii, dormi, pu - iu - le, dormi.

- Indică în cântec termenii care se referă la nuanțe.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text. Respectă nuanțele indicate în cântec.

Audiție

Audiază Simfonia op. 94
Surpriza, compusă de Joseph Haydn, și
desenează ceea ce îți sugerează muzica.

2 Sunt român

Cântăm împreună!

Muzica: George Breazul și Nicolae Saxu

(tare)

Sunt ro-mân, ro - mân voi- nic, — Tra, la, la, la Și n-am fri- că

de ni - mic — Tra, la, la, la Ro - mâ - ni - a-i ța - ra mea, —

(încet)

Tra, la, la, la Drag mi-e să tră - iesc în ea, — Tra, la, la, la.

Investigație

- Descoperă în cântec termenii care se referă la nuanțe.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text.
- Cântă melodia la pianul virtual.
- Transcrie cântecul în caietul de muzică, în măsura de $\frac{4}{4}$, respectând barele de măsură (indiciu: optimile vor deveni pătrimi).

Portofoliu

Desenează câte un semn reprezentativ pentru cele trei nuanțe învățate.

Elemente de limbaj muzical. Dinamica (nuanțe).

Tempo

Observă și descoperă!

1 Încearcă să îți imaginezi cât de repede sau cât de rar merg copiii din imaginea alăturată.

Muzică și mișcare!

2 Interpretează un cântec de leagăn, un cântec de primăvară și o horă. Analizează în clasă dacă ai cântat aceste cântece la fel de repede. Acum cântă hora rar și cântecul de leagăn repede. Crezi că ai putea dansa dacă hora s-ar cânta lent? Un copil ar putea dormi dacă ar auzi un cântec de leagăn cântat repede?

Reține!

Unul dintre elementele deosebit de importante în interpretarea muzicii îl reprezintă cât de repede sau cât de rar cântăm.

Viteza cu care se cântă o piesă muzicală poartă numele de **tempo**.

La fel ca **intensitatea** cu care se cântă, și **tempoul** este notat prin anumiți termeni proveniți din limba italiană. Aceștia se scriu deasupra portativului, la început și pe parcursul cântecului, dacă se schimbă tempoul.

adagio = lent
andante = rar

moderato = potrivit, cu moderație
allegretto = repejor

allegro = repede
vivace = foarte repede, vioi

Aplică!

1 Pârâiaș, pârâiaș

Cântăm împreună!

Muzica: Dimitrie Cuclin

Strofa 1 = **Moderato**

Strofa 2 = **Allegretto** (repejor)

1. Pâ - râ - iaș, pâ - râ - iaș, Mult ești ve - sel și poz - naș.
2. Sunt gră - bit, sunt gră - bit, Să a - jung un râu ves - tit,

Un - de fugi a - șa de - gra - bă, Fi - ri - cel de pâ - râ - iaș?
Să port șle - puri și va - poa - re, Ta - re, ta - re, sunt gră - bit.

● Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura. ● Cântă melodia cu text. ● Cântă melodia respectând termenii de mișcare.

Audiție

Ascultă, din manualul digital, fragmente muzicale în diferite tempouri.

Cântăm împreună!

2 Merge rața către lac

(după auz)

Versurile: Monica Mărcuș

Muzica: Liviu Comes

Andante

Allegro

Moderato

Investigație

- Descoperă termenii care se referă la nuanțe.
- Indică termenii care se referă la tempo.
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale.
- Cântă și mișcă-te în ritmul muzicii. • Imită saltul broscuței când cântă „oac, oac”. • Cântă melodia în ștafetă, cu toată clasa.

Portofoliu

Improvizează o melodie în care să folosești doi termeni de nuanțe și doi termeni de tempo.

Exprimă prin mișcări corporale nuanțele și tempoul folosite în cântec.

Elemente de limbaj muzical. Tempo.

Timbrul. Sunete din mediul înconjurător

Observă și descoperă!

1 Imaginează-ți că te afli în mijlocul naturii, iar sunetele pe care le auzi te impresionează. Discută cu toți colegii modul în care ai putea reda toate aceste sunete cu vocea ta, corpul tău sau cu diferite obiecte.

Joc muzical

2 Sunetul ploii

Pentru redarea sunetelor ploii poți folosi propriul corp. Deschide gura și lovește peste dinți, ușor și repede, cu unghiile de la trei degete. Cu cât lovești mai repede și mai ușor, cu atât sunetul va fi mai apropiat de cel al ploii. Cu cât sunt mai multe persoane care fac același lucru, cu atât „ploaia” este mai deasă.

Joc muzical

3 Sunetul unui râu

Pentru a reda sunetul produs de o apă curgătoare, folosește două vase de lemn. Așază vasele la înălțimi diferite. Vasul de sus va fi plin cu apă. Dacă vărsăm încet apa, din vasul de sus în vasul de jos, de la o distanță destul de mare, vom auzi un sunet apropiat de cel al unei ape curgătoare de munte. Cu cât distanța dintre vase este mai mare, cu atât sunetul este mai bine reprodus.

Reține!

Poți reda anumite sunete din natură cu propriul corp sau folosind diferite materiale. Redarea cu vocea a sunetelor din natură se face prin **onomatopee**. Acestea sunt folosite mai ales în muzica contemporană.

Cântăm împreună!

1 De-a trenul

Tare

1. Du, du, du, du, du, du. Du-ne tu, du-ne tu, Tre-nu - le, tre - nu - le,
Să fu-gim și mai și De-cât toți ie-pu-rii, Să fu-gim parc-am fi

2/4 f f f f f f f f f f f f f f

Potrivit

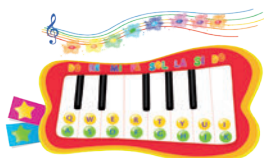
Du-ne-n gra ba ma - re! { La ur-cuș, der-de-luș, Pu - fă - ie a - cuș, a - cuș,
Niș - te că-pri - oa - re! { Uf, uf, uf, ce nă-duf, Tre-nu' fa-ce puf, puf, puf,

Ca un moș, co - co - loș, Cu noi în spi - na - re. Du, du, du, du, du, du,
Și voi-nic pic, pic, pic, Ur-că dea-lu' ma - re.

Lent, încet

du, du, du, du, du, du, du, du, du, du, du, du, Fșșșș...—

Investigație

- Cântă melodia *De-a trenul*. Imită sunetul și mișcarea trenului.
- Analizează ce semne de repetiție se întâlnesc și care este semnificația lor.
- În ce tempo va trebui să cânti cântecul atunci când îl știi foarte bine? • Ce nuanțe sunt indicate în cântec? • Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura. • Cântă melodia la pianul virtual.

Cântăm împreună!

2 Să cântăm, să imităm

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

1. Gre - ie - ra - șul cân - t - a - șa, Cri, cri, cri, cri, cri, cri, Mi - e - mi pla - ce a cân - ta,
 2. Ie - pu - ra - șul sa - re - a - șa, Hop, hop, hop, hop, hop, hop, Lui îi pla - ce a săl - ta,

Refren

Cri, cri, cri, cri, cri, cri. Hai, co - pii, cu toți în cor,
 Hop, hop, hop, hop, hop, hop,

Tra, la, la, la, la, Să cân - tăm, să-l i - mi - tăm, Tra, la, la, la, la.

- Indică în ce măsură este scris cântecul.
- Care este semnificația nuanței indicate?
- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă melodia cu text și imită mișcările animalelor din cântec.

Joc ritmic

- 3 Alege unul dintre animalele de mai jos și încearcă să îi imiți atât vocea, cât și mersul. Acum e timpul să auzi cum ar suna „corul viețuitoarelor”.

Cip, cip, cip, cip, cip, cip, Cip, cip, cip, cip, cip, cip,

Piu, piu, piu, piu, Piu, piu, piu, piu,

Mac, mac mac, mac, Mac, mac mac, mac,

Ga, ga, Ga, ga,

Mor, Mor,

4 Sus la munte

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

1. Sus la mun-te cân - tă pă - să - re - le mii, Gla-sul lor ne chea-mă, Cip, ci - rip, ci-rip,
 2. Ui - te-o că - pri-oa - ră, e cu pu - iul ei, Ve - ve - ri - ța sal - tă Hop, țup, țup la ei
 3. Pâ - râ - ia - șul ve - sel cân-tă ne-n-ce-tat, El a-lear-gă-n va - le cum a în-vă-țat

Hai, ve - niți la mun - te, Hai-deți toți cu noi, S-a tre - zit na - tu - ra,

Ve - seli sun-tem noi. Să cân-tăm cu to - ții, Hai cân-tați cu noi.

- Cântă melodia cu denumirea notelor muzicale, tactând măsura.
- Cântă și dansează în ritmul cântecului.

Portofoliu

Găsește trei sunete din natură pe care ai putea să le redai cu vocea. Descrie în caietul de muzică modul în care ai putea realiza aceste onomatopee.

5 Joc ritmic

- Clasa se împarte în trei grupe: grupa greierașilor, grupa albinuțelor și grupa vânturilor.
- Fiecare grupă va reda ritmul, respectând valorile de note.
- La sfârșit, grupele vor interpreta împreună jocul ritmic.

Timbrul vocal

Observă și descoperă!

Analizează imaginile alăturate. Discută în clasă dacă ai putea confunda vocile. Argumentează.

Ghicește cine te-a strigat

Cântăm împreună!

Muzica: Grigore Teodosiu

Des - chi - de u - re - chea bi - ne, Să ve - dem ghi - cești ori ba,
 Ci - ne te-o - stri - ga pe nu - me, Hai, ghi - ceș - te, nu mai sta!
 Ai ghi - cit, ai ghi - cit, Treci la loc, fii mul - ți - mit!
 N-ai ghi - cit, n-ai ghi - cit, Stai pe loc, ești ne - că - jît!

Reține!

Sunetele emise de vocea umană se numesc **sunete vocale**. Acestea reprezintă **timbrul vocal**.

Mai multe voci umane care cântă împreună formează **corul**. Pot fi:

- coruri de copii;
- coruri de femei;
- coruri de bărbați;
- coruri mixte, alcătuite din voci de femei și de bărbați.

Audiție

Ascultă în manualul digital timbrul corului de copii și timbrul corului mixt.

Joc muzical

Participă la concursul de audiții muzicale ce poate fi organizat la tine în clasă.

Timbrul instrumental

Observă și descoperă!

Analizează imaginile alăturate. Ce sunete pot emite instrumentele? Au timbru asemănător? Te vei familiariza cu sunetele produse de aceste instrumente ascultând varianta digitală a manualului.

Reține!

Așa cum în muzica vocală am întâlnit mai multe **timbruri** și tipuri de formații, și în muzica instrumentală vom regăsi o mare diversitate timbrală. Sunetele instrumentelor alcătuiesc împreună **timbrul instrumental**. Acesta poate fi mai „cald” sau mai „rece”, în funcție de materialul din care sunt confecționate instrumentele. În general, instrumentele muzicale sunt din lemn sau din metal. La unele dintre ele se cântă apăsând pe niște clape. Există instrumente confecționate din lemn la care se cântă pe coarde metalice, cu un arcuș. La alte instrumente se cântă suflând în ele sau bătând în ele.

► Timbrul instrumentelor cu clape (claviatură)

Reține!

Dintre instrumentele cu clape, cel mai cunoscut este **pianul**. La pian, dacă apăsăm mai multe clape, concomitent, putem cânta mai multe sunete în același timp. De obicei, pianul acompaniază alte instrumente muzicale, dar poate fi și solist.

► Timbrul instrumentelor cu coarde

Observă și descoperă!

Ce instrumente recunoști în imagini? Cum crezi că le folosesc oamenii pentru a produce sunete muzicale? Din ce material este construită vioara?

Reține!

Din familia instrumentelor cu coarde fac parte vioara, viola, violoncelul, contrabasul, harpa și chitara.

La vioară, violă, violoncel și contrabas sunetele se obțin prin frecarea arcușului de coarde.

La harpă și la chitară sunetele se obțin prin ciupirea coardelor.

Aplică!

Viorița mea

Cântăm împreună!

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

Am o vioră - ră mi - ti - ti - că
Coar - de - le le-am a - cor - dat
Și ar - cu - șu - mi fo - lo - seș - te
Hai cu mi - ne nu mai sta
Îm - pre - u - nă vom cân - ta,

Cânt la ea că-i fru - mu - și - că Zing, zing, zing, zing, Vi - o - ri - ța mea.
Nu cânt fals c-am în - vă - țăt
Cu sa - căz se pri - me - neș - te
La vi - oa - ră vei cân - ta
Vom cân - ta și vom dan - sa

- Interpretează melodia mimând gesturile făcute de un violonist.

Audiție

În manualul digital ai posibilitatea de a asculta timbrul instrumentelor cu coarde.

► Timbrul instrumentelor de suflat

Observă și descoperă!

- Observă din ce materiale sunt construite instrumentele de suflat.
- Cum se produc sunetele atunci când cântă la o trompetă?

Instrumente de suflat din alamă

Trompetă

Saxofon

Corn

Trombon

Tubă

Instrumente de suflat din lemn

Nai

Clarinet

Flaut

Oboi

Fagot

Reține!

Familia instrumentelor de suflat se împarte în instrumente de suflat din lemn și instrumente de suflat din alamă.

Timbrul sunetelor emise de instrumentele de suflat din lemn este „cald”, „diafan”, în comparație cu cel al instrumentelor de suflat din alamă, al căror timbru este mai „aspru”.

Audiție

În manualul digital ai posibilitatea de a asculta timbrul instrumentelor de suflat.

Știai că?

La început, flautul a fost confecționat din lemn. Ulterior, lemnul a fost înlocuit cu anumite aliaje de metal. Cu toate acestea, flautul a rămas în categoria instrumentelor de suflat din lemn!

Aplică!

- Asociază sunetele instrumentelor de suflat din lemn cu sunetele emise de păsările din imagini.

Rață

Privighetoare

Pelican

Ciocârlie

► Timbrul instrumentelor de percuție

Observă și descoperă!

Analizează varietatea instrumentelor de percuție. Discută în clasă din ce sunt făcute.
Din ce material este construită toba?
Describe toba. Care crezi că este rolul tobei în muzică?

Instrumente de percuție folosite pentru ritm

Tobă

Trianglu

Tamburină

Timpan

Instrumente de percuție cu care se cântă melodii

Audiție

În manualul digital ai posibilitatea de a asculta timbrul instrumentelor de percuție.

Xilofon

Marimbă

Reține!

Instrumentele muzicale de percuție produc sunete prin **lovire** sau **scuturare**. Există instrumente de percuție cu care se pot cânta melodii (cum ar fi **xilofonul** sau **marimba**) sau sunt folosite pentru ritm (**toba**).

► Jucării muzicale

Aplică!

① Cântă melodiile de mai jos. Imaginează-ți că ești instrumentist, imitând mișcările acestuia pe instrument.

Cântăm împreună!

Toboșarul

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

Tam, tam, tam, ui - te to - ba mea Ba - te rit - mul, nu se la - să
 Tam, tam, tam, e to - bi - ța mea Îm - pre - u - nă în - vă - țăm
 Tam, tam, tam, ju - că - rii a - vem îm - pre - u - nă să cân - tăm

ve - se - li - a e în cla - să tam, tam, tam, tam, tam, ui - te to - ba mea.
 cum pu - tem s-o i - mi - tăm tam, tam, tam, tam, tam, e to - bi - ța mea.
 di - ri - jo - rul de - as - cul - tăm tam, tam, tam, tam, tam, noi fru - mos cân - tăm.

Xilofon dacă-aș avea

Lăcrămoara-Ana Pauliuc

La trom - pe - tă știu cân - ta Ta, ta, ta, ta Și la vioa - ră știu cân - ta
 zing, zing, zing, zing Xi - lo - fon da - c-aș a - vea Mâi - ne chiar aș în - vă - ța
 Be - țe eu da - c-aș a - vea Doar cu el eu m - aș ju - ca.

Joc ritmic

② Formați o mică orchestră din jucării muzicale de percuție. Încercați să improvizați scurte cântece ritmate. Nu uitați că este deosebit de important să cântați împreună.

Portofoliu

Realizează o planșă cu toate instrumentele de percuție pe care le-ai învățat.

► Timbrul orchestrei

Observă și descoperă!

Descrie imaginea alăturată.
Unde se află oamenii din imagine? Ce instrumente muzicale recunoști?

Reține!

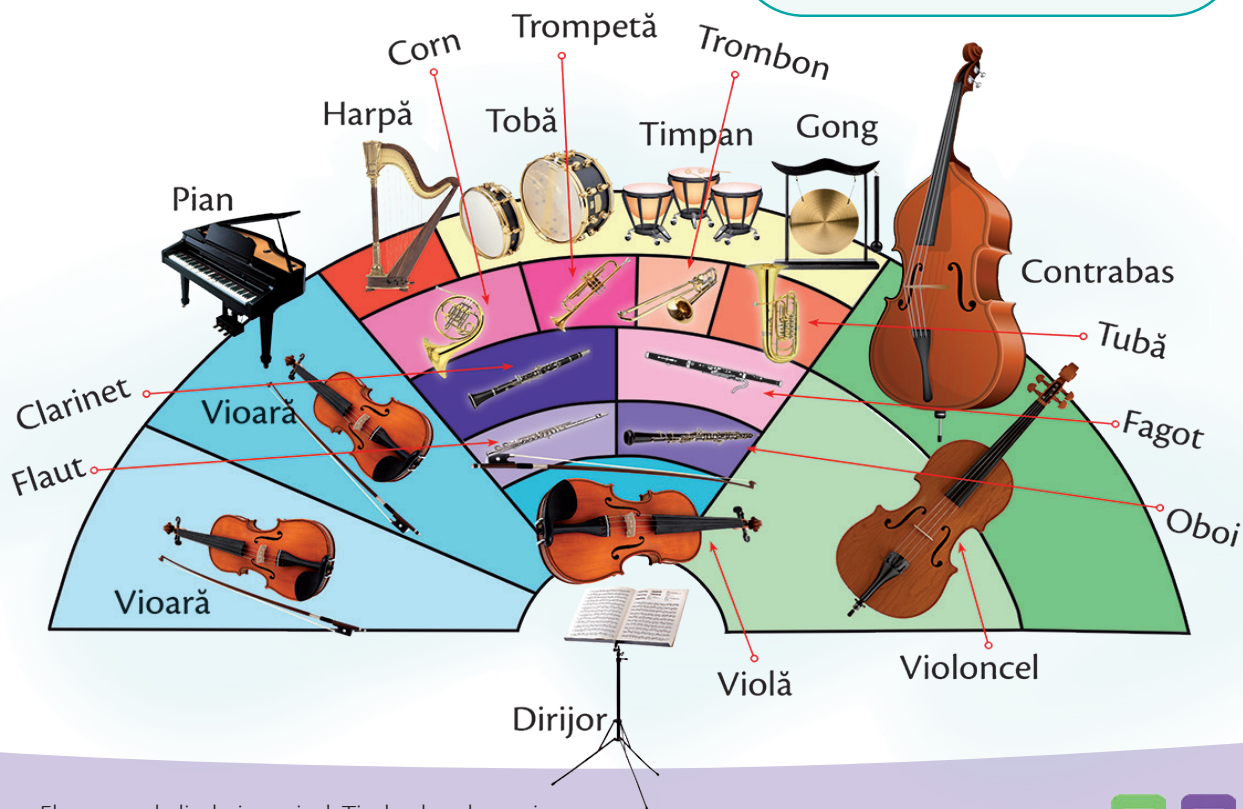
Orchestra este un ansamblu de instrumente muzicale. Artiștii care cântă în orchestră se numesc **instrumentiști**. Orchestra poate avea unul sau mai mulți soliști. Ea este condusă de un **dirijor**.

Organizarea instrumentelor într-o orchestră simfonică

Audiție

În manualul digital ai posibilitatea de a asculta timbrul orchestrei.

► Simte muzica!

Observă și descoperă!

Care este ultimul loc în care ai fost și ai ascultat muzică? Care este cel mai recent film pe care l-ai văzut la televizor sau la cinema? Ce tip de film era: comedie, de aventuri, SF? Încearcă să-ți amintești cum suna muzica. Încet sau tare? Înalt sau grav? Lent sau rapid? Cum te-a făcut să te simți muzica? Fericit? Emoționat? Speriat? Trist? Oare muzica unui film de comedie sună la fel cu cea a unui film de acțiune? Explică de ce.

Reține!

Muzica influențează modul în care ne simțim. Prin intermediul muzicii putem exprima idei, sentimente și experiențe.

Aplică!

1 Emoțiile și muzica. Vei asculta trei piese muzicale. Notează în caietul de muzică, după fiecare audiție, cum te-ai simțit. Fericit? Emoționat? Speriat? Trist? Nu există răspunsuri greșite. Aceeași piesă muzicală poate trezi sentimente diferite mai multor oameni.

3 Culorile și muzica. Cum putem exprima emoțiile în alt fel decât prin cuvinte? Numește câte o emoție potrivită pentru culorile roșu, galben, albastru. Ascultă piesele muzicale din manualul digital. Ce culoare crezi că se potrivește fiecărei piese? Discută prin ce se diferențiază aceste piese.

2 Gustă muzica! Alcătuiește o listă cu melodii-le care îți plac cel mai mult. Poți explica de ce îți plac? Compară lista ta cu cea a colegilor. Listele sunt la fel? De ce? Muzica e ca mâncarea. Unele gusturi îți plac, altele – nu. Cum decizi dacă îți place mâncarea? Dar muzica? „Gustă” câteva bucăți muzicale și decide dacă îți plac sau nu!

Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup.

Recapitulare finală

Joc muzical

1 Mai jos sunt prezentate măsurile pe care le-ai învățat în acest an. Alături sunt fragmente din cântece pe care deja le cunoști. Asociază fragmentele cu măsurile cărora le aparțin. Cântă-le până la sfârșit, acompaniindu-te cu instrumente de percuție.

Măsura de $\frac{2}{4}$

Măsura de $\frac{3}{4}$

Măsura de $\frac{4}{4}$

2 Încercuiește cele șapte note noi învățate în acest an.

sol 2
fa 2
mi 2
re 2
do 2
si 1
la 1
sol 1
fa 1
mi 1
re 1
do 1
si
la
sol

3 Recunoaște și grupează notele muzicale, astfel: **sol** și **sol 2**, **mi 1** și **mi 2**, **la** și **la 1**.
Scrie-le în caietul de muzică.

4 Muzică și mișcare!

Ghicește dansul

Anul acesta am învățat să dansăm și să cântăm. Amintește-ți un dans care ți-a plăcut cel mai mult. Fredonează melodia și interpretează câțiva pași de dans. Colegii tăi vor trebui să ghicească dansul.

Dacă au ghicit, veți cânta și veți dansa împreună. Dacă nu au ghicit, mai încearcă o dată. S-ar putea să fi greșit pașii de dans!

Evaluare finală

1

Bifează **A** (adevărat) sau **F** (fals) următoarele afirmații, după modelul de mai jos.

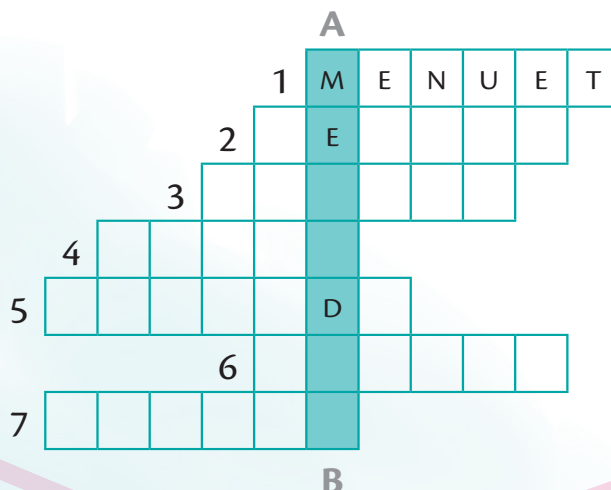
- A** ☒ **F** 1. Nota **mi 1** se scrie pe a doua linie a portativului muzical.
- A** ☐ **F** 2. La sfârșitul cântecelor se scrie măsura acestora.
- A** ☐ **F** 3. Nota **la 1** se scrie pe al doilea spațiu al portativului.
- A** ☐ **F** 4. Într-o măsură de doi timpi pot fi două doimi și o pătrime.

2

Completează corect aritmogriful pentru a descoperi, de la A la B, un cuvânt cu înțeles asemănător cuvântului *cântec* (compoziție muzicală).

- Dans vechi francez, în trei timpi, și melodie după care se dansează.
- Melodia care se repetă după fiecare strofă.
- Cântăreț sau instrumentist care execută o melodie, fără acompaniament.
- Viteza cu care se cântă o piesă muzicală.
- Cântec tradițional interpretat de cete de copii, cu prilejul unor sărbători.
- Sonoritate proprie unei voci sau unui instrument muzical.
- Piano* și *forte* sunt ...

3

Audiție muzicală. Vei audia trei fragmente muzicale, dintre cele ascultate în timpul anului școlar, la indicația cadrului didactic. Care sunt mesajele transmise de textele cântecelor?

Autoevaluare

	I	II	III
Foarte bine	trei răspunsuri bifate	șase cuvinte	trei mesaje descoperite
Bine	două răspunsuri bifate	4-5 cuvinte	două mesaje descoperite
Suficient	un răspuns bifat	2-3 cuvinte	un mesaj descoperit

Pașii mei în *Muzică și mișcare*. Observ! Apreciez!

După ce am parcurs unitatea de învățare 4, pot afirma că:	😊 DA	😞 NU
1. Am finalizat cu succes toate activitățile.		
2. Eu și colegii am colaborat foarte bine în cadrul activităților de grup.		
3. Mi-am însușit cunoștințe noi, deosebit de utile și de interesante.		

PROIECT

Cu toții suntem talentați!

La finalul anului școlar, organizați la nivelul clasei sau, poate, al școlii gala micilor artiști:

Cu toții suntem talentați!

Gala este un spectacol cu caracter solemn, sărbătoresc, la care participă și persoane oficiale.

Puteți invita, pe lângă membri ai familiei, și prieteni, conducerea școlii, presa sau oficialități locale.

Elevii vor pregăti și prezenta (individual sau în echipă) un număr original de muzică și mișcare, plecând de la lucrurile noi învățate în acest an. De exemplu, interpretarea vocală a unui cântec, interpretarea instrumentală a unei povești, interpretarea unui dans pe o muzică originală compusă de un coleg, dirijarea unui grup de colegi etc.

Bate gongul.
Să ridicăm cortina
și să înceapă spectacolul!

Repertoriu de cântece pentru proiectul Cu toții suntem talentați!

Vine vacanța

Dorica Buzdugan

Allegro

Tu, va-ră dra-gă și fru-moa - să, La noi ne-a-duce lu - mi-nă-n ca - să, Ne-a
duce la toți va - can-ța ma - re, Și-a - poi tu ne tri - miți la ma - re. Vi - ne va-
can - ța, vi - ne va - can - ța, Cu cân-tec, joc și bu - cu - rii, Vi - ne va -
can - ța, vi - ne va - can - ța, Pen-tru noi, iu - biți co - pii!

Cornul sună

Dorica Buzdugan

Moderato

Tam - ti - ti - tam,____ ti - ti - tam,____ Cor - nul su-nă, Cu-al
lui du-ios și cald sem- nal,____ Pe toți ne-a-du - nă.____ Căci mu - zi - ca e
tot ce-i mai fru - mos____ Și mai du- ios,____ Când cor-nul su- nă.____

În lumea poveștilor lui Ion Creangă

Text: Nicoleta Câmpian

Muzica: Ioan Rațiu

Refren

E vră - ji - to - rul ca - re ști - e Co - pi - lă - ri - a s-o re-n vi - e Po -
veș - ti - lor să le dea glas _____ Și să fa - că haz de ne - caz.
Car - tea lui e-o lu - me-n - trea - gă, De as - ta mi-e drag I - on

Strofe

Crean - gă. 1.A fost o da - tă-n Hu - mu - lești _____ Un
2.În de - păr - ta - re, ce să vezi, _____ E
3.Când e - ram a - bia de-o șchioa - pă _____ L - am
4.Voi, oa - meni mari ce-a - des ui - tați _____ Să

om c-o tol - bă de po - vești _____ În via - ța noas - tră a in -
ca - sa ca - prei cu trei - iezi, _____ Și mai în - co - lo, pe o
cu - nos - cut pe Mos Ion Roa - tă Pe Ha - rap - Alb eu l-am ur -
fiți co - pii să fiți cu - rați _____ O - pri - ți - vă din drum pu -

trat _____ Ne-a luat cu el și la scāl - dat _____
cul - me E ur - sul pă - că - lit de vul - pe. De
mat _____ În drum spre Ro - șu Îm - pă - rat. Să
țin _____ Și ad - mi - rați ce - rul se - nin. _____

Și ne-a os - pă - tat re - geș - te Ne-a pof - tit și la ci -
moar - te nu îmi es - te fri - că Căci ui - te- l pe I - van Tur -
fii prea le - neș bi - ne nu-i _____ Știu de la fa - ta mo - șu -
Și să pi - cu - re ma - gi - e Po - veș - ti - le să le în -

re - še La iar - ma - roc hai da - că vrei, _____ Să
bin - că Și pot să trea - că ani și ani _____ Eu
lui _____ Pen - tru pros - ti - e nu e leac _____ Mi-a
27 vi - e Co - pi - lă - ri - a-i fer - me - ca - tă _____

vin - dem pu - pă - za - din tei
am pun - gu - ța cu doi bani.
spus Da - ni - lă Pre - pe leac.
Sin - gu - ra ne - vi - no - va - - - - - tă

Carnaval

Cântăm împreună!

Dorica Buzdugan

E car-na - val, e ve-sel car-na - val, Și vă in - vit pe toți a-cum la
bal, Ve-niți, co - pii, să râ-deți, să dan - sați, Și să cân - tați, să vă dis -
trați. Ha - ha-ha-ha, ha - ha-ha-ha, Ve-niți la car - na - val, Ha - ha-ha-ha,
ha - ha-ha-ha, Ve-niți, co - pii, la bal, Ha - ha-ha-ha, ha - ha-ha-ha, Ve-niți să vă dis -
trați, Ha - ha-ha-ha, ha - ha-ha-ha, Să râ - deți, să dan - sați.

Dicționar de termeni muzicali

Accent muzical – scoaterea în relief a unui sunet muzical, prin amplificarea sonorității sau prin prelungirea duratei lui.

Ascultarea și preluarea tonului – repetarea de către solist, cor sau orchestră a sunetului de bază emis de dirijor. De regulă, acest sunet este **la1**; acordaj.

Compozitor – creator al unor compozitii muzicale.

Cor – grup de interpreți care cântă pe una sau pe mai multe voci.

Coroană – semn grafic care prelungește sunetul (◡).

Dans – mișcări ale corpului făcute pe ritmul unei melodii.

Dicție – arta de a pronunța corect și frumos textul unui cântec.

Dirija (a ~) – a conduce o orchestră, un cor, un grup vocal.

Dirijor – persoana care conduce un cor sau o orchestră.

Durata sunetului – timpul în care se produce un sunet.

Emisie naturală – este obținută prin intermediul rezonanței naturale produse de corzile vocale.

Înălțimea sunetului – calitatea sunetului de a fi mai înalt (acut) sau mai jos (grav).

Marș – cântec foarte ritmat ce însoțește cadența pașilor soldaților la paradă.

Măsură – mod de organizare și grupare a duratelor sunetelor muzicale; fragment ritmic delimitat prin bare verticale.

Melodie – succesiune de sunete de înălțimi, durate și intensități diferite.

Mișcări de tactare a măsurii – indicarea diversilor timpi ai măsurii, prin gesturi ale mâinii.

Notă muzicală – semn grafic al sunetului muzical.

Nuanță – mod de a cânta o melodie mai încet sau mai tare.

Pauză muzicală – moment de tăcere pe o anumită durată, în timpul unei melodii, reprezentat printr-un semn grafic.

Portativ – un grup de cinci linii orizontale, paralele și egal depărtate între ele.

Refren – cuvânt, vers sau versuri care se repetă la anumite intervale ale cântecului spre a accentua o idee, o stare sau un anumit efect artistic.

Ritm – succesiune simetrică și periodică a silabelor accentuate și neaccentuate într-un vers sau în proză ori a accentelor într-o frază muzicală.

Scară muzicală – succesiune treptată, ascendentă sau descendentă, a mai multor sunete.

Semn de repetiție – semn grafic ce indică reluarea unui fragment muzical (arată ca o bară dublă, dar are două puncte în fața ei).

Sincronizare – a face ca două sau mai multe acțiuni, fapte sau evenimente, fenomene etc. să se petreacă în același timp.

Solist – muzician care cântă singur sau deține rolul principal.

Tacta (a ~) – a indica timpul măsurii prin gesturi ale mâinii.

Tempo – viteză, iuțeală cu care se execută o piesă muzicală, conform conținutului și caracterului ei.

Volta – repetarea unui fragment muzical cu schimbarea ultimelor sunete.

Răspunsuri la evaluări

Pag. 11 1 2 = F; 3 = A; 4 = F.

2 re 1; sol 1; la 1, do 1; do 2.

Pag. 29 1 c; c; a.

2 note, melodie, cântec, sunet, voce.

Pag. 47 1 sol $\Rightarrow$ 1; la $\Rightarrow$ 2; do 2 $\Rightarrow$ 3; si $\Rightarrow$ 4; fa 2 $\Rightarrow$ 5.

2 1a; 2c; 3b.

[illegible]

Pag. 67 1 2 = A; 3 = A; 4 = F.

2 *fa 1, si, re 2, si, la, sol 2, do 2.*

Pag. 91 1 2 = F; 3 = A; 4 = F.

2 Pe verticală : MELODIE. Pe orizontală: refren, solist, tempo, colindă, timbru, nuanțe.

Vacanță plăcută!

ISBN: 978-606-528-548-4

6 420620 008400

www.cdpress.ro